Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 52/1347 | Łódź, Sroda 29 lutego 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך ח אדר תרפ"ח | Nr. 52 1347

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71. Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

הורט און דעטייל

קאניאק „MEDICINAL" פון דער פירמע STOCK V. S. O. P.

A. P. CZKWIANANC, ŁÓDŹ, Piotrkowska 69, tel. 38-64

פרוכט - קערבער ליקערען און קאניאקען קאנסערוועז

עמפפעהלט צו די בעפארשטעהענדע פייערטאגען:

וויינען פון די בעסטע אין- און אויסלענדישע פירמען. צוגענגליכע פרייזען! רעעלע בעהאנדלונג! וויינען פון די בעסטע אין- אויסלענדישע פירמען.

דעטייל און הורט

ביליגער אויספערקויף פון שאקאלאד און צוקערווארג

איך טייל מיט מיט דער געעהרטער קונדשאפט, אז אין צוזאמענהאנג מיט'ן אנקומענדען פורים, איז מיין צוקערווארג=פאבריק פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל פון שאקאלאד, קארמעלען, באמבאניערען, ווי אויך אלערט צוקערווארג פון בעסטען סארט. דעטייל=פערקויף צו פאבריקס=פרייזען.

מ. קאלסקי, פאלודניאווא 4.

שטימט פאר ליסטע 4

שבת ד. 3. מערץ 10 פריה קומט פאר אין פילהארמאניע-זאל נארוטא-ווימש 20 א פייערליכער

קאנצערט=וואל=מיטינג

לאדזשער וואל - קאמיטעט פון בונד

וואל-ביוראס: פאלודניאווא 20, פאמארסקא 18.

פאר די מיטגלידער פון פראפעסיאנעלע פעראיינען מיט זייערע וואהל-בערעכטיגטע פאמיליען-אנגעהעריגע.

ארויסטרעטען וועלען די ח"ח: ב. מיכאלעוויטש (ווארשע) ערשטער סיים=קאנדי= דאט אין לאדזש — ראטמאן י. ליכטנשטיין ראטמאן און זיבערט

דער זאל וועט זיין דעקארירט מיט די פאהנען פון בונד און פון די פראפ. פעראיינען. אין קאנצערט=טייל וועט אנטיילנעמען דער סימפאנישער ארקעסטער. בילעטען צום פרייז פון 30 גר. שוין צו בעקומען אין די וואל-ביוראס פאלודניאווע 20 און פאמארסקא 18 און אין קעקסטיל-פעראיין, ווסכאדניא 70. 431

שטימט פאר'ן בונד

שטימט פאר'ן בונד

18

יודישער וואהל-קאמיטעט ביים בלאק פון די נאצ. מינדערהייטען

היינט, מיטוואך, דעם 29. פעברואר האלב 9 אין אווענד קומט פאר אין פילהארמאניע=זאל

א גרויסער וואל=מיטינג

מיט דער בעטייליגונג פון די ה"ה: יצחק גרינבוים, א. הארטגלאס, ה. פארבשטיין, ד"ר א. ראזענבלאט, א. לעווינסאן, רעד. ש. וואלקאוויטש

איינגאנג לויט איינלאדונגען

מארגען, דאנערשטאג, האלב 9 א זייגער אין אווענד אין לאקאל פון „התאחדות" שענקעוויטש 3/5 — א

גרויסער וואהל=מיטינג

מיט דער בעטייליגונג פון די ה"ה: אדוואקאט א. לעווינסאן, פ. לוביאניקער א. א.

איינגאנג לויט איינלאדונגען.

צו דער חתונה פון פרל.

שיינדיל ביין לאדז

מיט ה' שלמה גאלדנער ראדאמסק

ווינשען א גליקליך צוזאמענלעבען

שלמה און עטקא מיעדזינסקי. 417

יוז. י. אינפעלד

42 .ווסכאדניא 42.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער פון 73 יאהר אונזער טייערע מוטער, שוויגערמוטער און גרויסמוטער

ע"ה שרה רחל סאוויצקא (פון 2=טען מאז קאנטאראוויטש)

די לוי' קומט פאר היינט, מיטוואך, ח' אדר תרפ"ח, 12 א זייגער מיטאג פון טרויער-הויז, ברושעזשינער 21, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער 419 די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

משלוח מנות אויף פורים!

דערמיט מאכען מיר בעקאנט אונזער געעהרטע קונדשאפט, אז צום היי-יעהריגען פורים=סעזאן האבען מיר פארגעברייט א רייכען אויסוואהל פון פערשידענע גרעסען טארטען, באקאליען, דעליקאטעסען, באמ=באניערען, ווי אויך פערשידענע געבעקסע פון אונזער אייגענער אויס-ארבייטונג. מיר בעזיצען אויך צוקער=ווארען פון פערשידענע אנדערע פירמעס.

מיט אכטונג מ. ה. ווראבלעווסקי

נאוואמיעסקא 21, טעל. 35-40. 425

אכטונג!

מיר זענען מודיע, אז א חוץ אונזער הויפט=וואהל=ביורא אויף מאניושקי 5 האבען מיר געעפענט לעת-עתה פאלגענדע אינפארמאציאנס-ביורעס:

33

1) אגודת ישראל, נארוטאוויטשא 11
2) פאלקס-הויז, זאוואדזקא 5
3) לוין-וועבער-פעראיין, בזשעזשינער 7
4) גמילת חסדים, גרינער מארק 7
5) אגודת ישראל, זשגאווסקא 7
6) פועלי אמוני ישראל, ווסכאדניא 66
7) זגערזשער 76
8) ראדאגאשטש, זשוראוויא 13
9) יסודי התורה, קילינסקי 116
10) ש. ז. באנדע, פולנאצנא 7
11) משה אלטער, פאלודניאווא 5
12) גאלדפארב, צמענטארנא 1
13) הירשל מייראנץ, נארוטאוויטש 22

אן די דאזיגע ערטער ווערען ערטיילט אלע ארט אינפארמאציעס.

אלגעמיינער יודיש-נאציאנאלער וואהל-בלאק

צום סיים און סענאט אין לאדז.

צו אלע אלטווארג-שוסטער אין לאדז

אויף א פערזאמלונג פון אלטווארג-שוסטער, וואס איז פארגעקומען נעכטען אין לאקאל פון סאציאליסטישען האנדווערקער-פערבאנד, זאכארניא 66, איז בעשלאסען געווארען ארויסצוטרעטען פון דער כלומר'שטער האנדווערקער צענטראלע, זאוואדזקא 5, און זיך אנשליסען אן סאציאליסטישען האנדווערקער=פער=באנד זאכאדניא 66 און בילדען דארט א זעלבשטענדיגע סעקציע

חברים אלטווארג-שוסטער!

נאר דער סאציאליסטישער האנדווערקער-פעראיין האט דעם אמת'ען ווילען צו פערטיידיגען אונזערע עקאנאמישע און פאליטישע אינטערעסען. טרעט אריין מאסענ-וויז אין אונזערע רייהען לטובת אונזער פאך.

בונם אבראמאוויטש	זיינוויל העלפאנט	אברהם האפענבערג
הלל ווייגנסבערג	ישראל אבראמאוויטש	יודל צעגאל
יוסף נאכמאנאוויטש	משה וויגאדגי	יעקב אבראמאוויטש
יוסף מאזעווסקי	פייוויל ליבערמאן	חיים צעגאל
שמחה דיקערמאן	דוד בידערמאן	יחזקאל גאלדשטיין
ישראל ראזענצווייג	אבא זינגערמאן	משה שווארץ, יעקב טויב

ס'איז פערלוירען געווארן

א וועקסעל אויף 70 זל. צאהל-באר דעם 29 לוטי 9128 אויס-שטעלער נאוואק. דער וועקסעל ווערט ערקלערט פאר אונגיל-טיג. דער ערליכער פינדער ווערט געבעטען אבצוגעבענען צו א. באראן, לאגעווניצקא 16

אן אויסלענדישע

ריצמאשין

אין בעסטען צושטאנד צו פערקויפען אין דער גילזען-פאבריק „רעקארד", זאוואדזקא 34. 405

אכטונג, איינשפאנער-בעזיצער!

היינט, מיטוואך, 8 א זייגער אין אווענד קומט פאר אין לאקאל פון בונ-דישען וואהל-קאמיטעט, פאלודניאווא 20

א וויכטיגע פערזאמלונג פון איינשפאנער-בעזיצער

צו וועלכער עס ווערען אלע אויפגעפאדערט פינקטליך צו קומען.

וואהל=קאמיטעט פון „בונד" 439

מוראַ'דיגע קאַטאַסטראָפע אין בראַזיליע.

שטורעם מאַכט חרוב הונדערטער הייזער, פיל אומגעקומענע, טויזענדער מענשען דאַכלאָז.

לאָנדאָן, 28 (ספּ.טעל.) איבער דער הויפּט-שטאָט פון בראַזיליע ריאָ-דע-זשאַנעירא האָט זיך אַריבערגעטראָגען אַ שרעקליכער שטורם. אין משך פון אַ האַלבער שעה האָט דער ציקלאָן אָנגעמאַכט אַ חורבן אין דער שטאָט. דער ים איז אַרויס פון די ברעגעס, וואָלקענס האָבען זיך אָפּגעריסען, דאָס וואַסער אין שטאָט שטעהט העכער פאַר אַ מעטער. עטליכע הונדערט הייזער זענען איינגעפאַלען. ביז איצט האָט מען געפונען 8 טויטע און 20 פערוואונדעטע. טויזענדער מענשען זענען געבליבען אָהן אַ דאַך איבער'ן קאָפּ.

אַנ'אויסלענדישער פּאַס -- 250 זלאָטעס

פאַר סוחרים — 200 זלאָטעס.

וואַרשאָ, 28 (טעלעפאָניש) אין די נאָהענטסטע טעג ווערט פערעפענטליכט אַ געמיינזאַמע פעראָרדנונג פון דעם פינאַנץ-מיניסטער און דעם אינערן-מיניסטער וועגען ביליגער מאַכען די פרייזען פון די אויסלענדישע פּעסער. די דעציזיע וועגען דער דאָזיגער פעראָרדנונג איז געפאַלען מיט 3 טעג צוריק און די נייע פעראָרדנונג ווערט בעטראַכט דורך דער רעגירונג אַלס דער ערשטער שריט ביי דעם דורכפיהרען די ראַדיקאַלע רעפאָרם פון דעם פּעסער-סיסטעם אין פּוילען.

לויט די נייע פאָרשריפטען וועט אַנ'אויסלענדישער פּאַס קאָסטען 250 זלאָטעס. אַ בעניייטער אַרויספאָהר אויך 250 זלאָטעס, אַ פילמאָליגער פּאַס 750 זל.

עס ווערט איינגעפיהרט אַ נייעס, נעמליך, אַז די סוחרים וועלען קאָנען בעקומען יעהרליכע פּעסער צו 200 זלאָטעס מיט דעם רעכט פיל מאָל אַריבערצופאָהרען די גרעניץ. אַנדערע פּעסער-אָבצאָהלונגען בלייבען ווי פריהער.

קאָנפליקט דייטשלאַנד -- עסטלאַנד.

דיפּלאָמאַטישע בעציהונגען זאָלען איבערגעריסען ווערען.

טאַלען, 28 (ספּ. טעל.) עסטלאַנד געפינט זיך ערב איבערייסען די דיפּלאָמאַטישע בעציהונגען מיט דייטשלאַנד. דער דייטשער געזאַנדטער האָט בעקומען אינסטרוקציעס נישט אָנטיילצונעהמען אין די פייערליכקייטען פון 10-יעהריגען יובילעאום פון דער עסטלענדישער זעלבסטשטענדיגקייט.

גלייכצייטיג האָט די דייטשע רעגירונג אַרויסגעשיקט אַ פּראָטעסט-נאָטע געגען דעם אָפּזאָג און מאַניפעסט פון דער עסטלענדישער רעגירונג בנוגע דער דייטשער אָקופּאַציע אין עסטלאַנד.

אויפרייס אין בערלין מיט פיל מענשליכע קרבנות.

בערלין, 28 (ספּ. טעל.) אין קעלן איז אין איינעם פון די קויהלען-גרובען פאָרגעקומען אַנ'אויפרייס, בעת וועלכען 6 אַרבייטער זענען דער'הרג'עט געוואָרען, 28 שווער-פערוואונדעט און 20 לייכט פערוואונדעט.

דער אויפרייס איז געווען אַזאַ שטאַרקער, אַז אין קרייז פון 5 קילאָמעטער זענען אַלע הייזער בעשעדיגט געוואָרען. אין רעם גאַנצען זאַל זענען די מאַשינען פערברענט געוואָרען.

דער אויפרייס איז פאָרגעקומען צוליב'ן שלעכטען בערעכנען פון דער טעמפּעראַטור.

קאַטאַסטראָפע אין אַ קינאָ

אומגעקומען 14 פרויען מיט קינדער.

פּאַריז, 28 (אַטע) אין דער שטאָט קוריטיבאַ אין בראַזיליע האָט בעת אַ פאָרשטעלונג אין אַ קינאָ זיך איינגעבראָכען דער דאַך. פון אונטער די חורבות האָט מען אַרויסגעצויגען 14 טויטע קערפּערס פון פרויען און קינדער.

געזאַנדטער פּאַטעק

געקומען פון מאָסקווע קיין וואַרשאָ

וואַרשאָ, 28 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). נעכטען אינאָווענד איז קיין וואַרשאָ געקומען אין אַמטליכע אַנגעלעגענהייטען דער פּוילישער געזאַנדטער אין מאָסקווע מיניסטער פּאַטעק. אויפ'ן וואָקזאַל האָט דעם מיניסטער בעגריסט, מצד דעם אויסערן-מיניסטעריום דער שעף פון מזרח-אָבטיילונג האָלובקאַ.

מיניסטער פּאַטעק וועט ווייל'ען אין וואַרשאָ אַ פּאָר טעג. זיין קומען איז אויך פערבונדען מיט די פּויליש-סאָוויעטישע האַנדעלס אונטערהאַנדלונגען.

איידעם פון ג. גמינע-פּרעזעס האָט „געביטען דעם גלויבען".

וואַרשאָ, 28 (טעלעפאָניש) אַ שטאַרקען איינדרוק האָט אין דער וואַרשאָווער גמינע געמאַכט דער סענסאַציאָנעלער בריף, וועלכען עס האָט צוגעשיקט דער איידעם פון געוועזענעם גמינע-פּרעזעס מאיר רונדשטיין, אינזשינער שמעון גליקסמאַן (שעננאַ 45).

אין בריף מיט דער דאַטע פון 24. ד. ח. בעט דער איידעם פון געוועזענעם גמינע-פּרעזעס, אויסצומעקען איהם פון דער ליסטע פון גמינע-מיטגלידער. ווייל... ער האָט געביטען דעם גלויבען.

דער בריף איז אָנגענומען געוואָרען צו קענטניש.

לויה פון רעד. משה פּראַסטיג.

לעמבערג, 28. (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) היינט איז פאָרגעקומען די לויה פון דעם פערשטאָרבענעם רעדאַקטאָר פון פריהמאָרגען, געוו. דעפּ. משה פּראָסטיג.

צו דער לויה איז געקומען אַ גרויסער עולם.

די קהלה האָט פאַר איהם אָפּגעגעבען אַנ'עהרען-קבר.

דעם נפטר האָבען מספּיד געווען פיל לעמבערגער פערזענליכקייטען.

150 טויזענד עמיגראַנטען קיין אמעריקא.

דער קאָנטיגנענט פאַר'ן יאָהר 1928/9.

לאָנדאָן, 28 (אַט"ע). פון וואַשינגטאָן איז מען מודיע, אַז דער קאָנטיגענט עמיגראַנטען אויפ'ן יאָהר 1928–9, וועלכער וועט חל זיין פון יולי ד. י. איז פעסטגעשטעלט געוואָרען אויף 150.685 פּערזאָן. פאַר די אַנגלאָ-זאַקסישע לענדער איז דער קאָנטיגענט געהעכערט געוואָרען אויף 45 פּראָצענט. איטאַליען, האָלאַנד און עסטרייך האָבען בעקומען גרעסערע קאָנטיגענטען דייטשלאַנד, שווייץ און אירלאַנד – קלענערע.

ווידער געשענדעט אַ יודישען בית-עולם אין דייטשלאַנד.

בערלין, 28 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) דער יודישער בית-עולם אין דער שטאָט עסינגען, וועלכער איז שוין אַלט העכער טויזענד יאָהר, איז היינט געשענדעט געוואָרען.

42 מצבות און קברים זענען געוואָרען צושטערט.

ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די כוליגאַנעס, וואָס האָבען געשענדעט דעם בית-עולם זענען 2 יונגצלייט פון 17 און 19 יאָהר אַלט.

מיט דעם בית-עולם אין עסינגען האָט זיך בענוצט די יודישע בעפעלקערונג אין די שטעטלעך פון דער פאַלץ-פּראָווינץ.

זייט דעם יאָהר 1923 זענען געשענדעט געוואָרען אין דייטשלאַנד 52 יודישע בית-עלמין'ס.

דער אויפגערעגטער פּריץ

מיר נישט, דיר נישט—דערשיסט ער אַ יודישען בחור.

וואַרשא, 28 (טעלעפאָניש) קיין וואַרשא איז געבראַכט געוואָרען אַ געשאָסענער יודישער יונגערמאַן פון סאָכאַטשאָוו. די אומשטענדען פון דאָזיגען אומגליק שטעלען זיך פאָר העכסט טרויעריג און כאַראַקטעריסטיש צוזאַמען.

סאָכאַטשאָוו פערמאָגט אַ פּריץ מיט'ן נאָמען גזשיבאָווסקי. האָט דער דאָזיגער פּריץ אַ טבע, אַז ער פאַלט-אריין אין כעס הויבט ער אָן שיסען פון אַ רעוואָלווער אויף רעכטס און לינקס. עהרנעכטען האָט זיך גראָד אומגעקעהרט פון מלאָדזיעשין אהיים קיין סאָכאַטשאָוו דער יונגערמאַן אהרן יאַקובאָוויטש. הינטער דער שטאָט איז איהם אַנטקעגען געפאָהרען דעם פּריץ'ס קאָטש. דער יונגערמאַן האָט זיך געהאַלטען מיט זיין פוהרעל רעכטס. אָבער דער פּריץ איז מיט'ן דישעל פון זיין קאָטש אַרויף אויף יאַקובאָוויטשעס פערד. דאָס פערד האָט זיך דערשראָקען פון צוזאַמענשטויס און אָנגעהויבען שנעל אַנטלויפען מיט'ן וואָגען. דאָס האָט אַריינגעבראַכט דעם פּאַן דזיעדזיץ אין גרויס גרימצאָרן. ער האָט אַרויסגעכאַפּט דעם רעוואָלווער און אָנגעהויבען נאָכשיסען. איינע פון די קוילען האָט געטראָפען דעם יונגענמאַן אין אַ זייט. דער „דזיעדזיץ" האָט אָבער דערויף קיין אַכט נישט געלעגט און נישט אָבגעשטעלט די שיסעריי אַזוי לאַנג, ביז אויפ'ן שאָסעי איז אָנגעפאָהרען אַנ'אויטא, אין וועלכען עס האָט זיך גראָד געפונען דער דאָקטאָר פון סאָכאַטשאָווער פּאָוויאַט טשערווינסקי. ער האָט דעם פערוואונדעטען געגעבען די ערשטע הילף.

דער פערוואונדעטער איז אַראָבגעבראַכט געוואָרען קיין וואַרשאָ אין הייל-אַנשטאַלט פון ד"ר סאָלמאַן, וואו מען האָט איהם אַרויסגענומען די קויל.

וועגען דער זאַך האָט דער ברודער פון געליטענעם אַריינגעטראָגען אַנ'אָנקלאַגע צום פּראָקוראָר ביים וואַרשאָווער קרייז-געריכט. עס ווערט געפיהרט אַ שטרענגע אויספאָרשונג. דער גוט-בעזיצער גשיבאָווסקי ווערט בעשולדיגט אין וועלען ערמאָרדען דעם יונגענמאַן.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OSWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26

Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku, 21/II do poniedz. 5 marca 1928 r.

Dla dorosłych — Drugi tydzień

ZMARTWYCHWSTANIE

podług nieśmiertelnego arcydzieła hr. LWA TOŁSTOJA

Dla młodzieży: — Dla młodzieży:

„PECHOWY SPORTOWIEC"

Komedja w 8 aktach. **Nad program ???**

Następny program: **„CZARNY PIRAT"**

ועתה אישים שמעו לי

ועל תסורו מאמרי פי

לדברי הקשיבה לאמרי הט אזניך

און אַז דו דאַרפסט ערלעדיגען סאָנדאָווע ספּראַוועס, זאָלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביוראָ

17 פּעטריקאָווער 17

דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבען לויט'ן אוסטאַוו אַלערליי ביטעם קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס צו ווילנע און קאַרנע אַפּאָזיציעס, אַדוואָקאַניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אוזשאָנד-ראָזיעמטשי, וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו און אַלע פּאָליציי-בעצירקען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען

מיט אַכטונג י. מאַנעלאַ.

רעכט-קאָנסולענט.

די מאָדערנסטע

לאָמפּען

פאַר שפּייזע-צימערן און קאַבינעטען

קויפט זיך אָמבעסטען צו פאַבריקס-פּרייזען

נור ביי **ש. י. שמאַלעוויטש**

פּאַלודניאָווע 8.

בעמערקונג: עס ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי איבעראַרבייטונגען פון גאַז אויף עלעקטריע, אויך אָקסעדירט. 1523

טעלעפאָן 39–64.

Lekarz-Dentysta

JAKÓB KARMAZYN

ul. Południowa 2

פאַר פערזיכערטע אין קראַנקען-קאַסע ספּעציעלע הנחות ביים בעשטעלען קינסטליכע ציינער, ווערען אומזיסט געהיילט די ציינער און בעזייטיגט קראַנקע וואָרצלען אָהן שמערצען

בעראַטונג אומזיסט 258

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט

St. GELBERG

זאַכאַדניאַ 15, טעל. 31-08

[illegible]

צוריגערעהרט.

א שקר מוחלט.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ערקלערונג פון אַ געוויסען ה' שווערגאָלד אין „לאָדזער טאַגעבלאַט" נומער 50 וועגען דער מיינונג פון אדמו"ר שליט"א, אַז די גראָדזיסקער חסידים זאָלען מכלומר'שט מיטגעהן מיט דעם „אגודיש"-פּאָליטישען וואַהל-בלאָק, ערקלערען מיר קאַטעגאָריש, אַז עס איז אַנ'עפענטליכער ליגען, ווייל כידוע מישט זיך נישט אדמו"ר שליט"א אין קיין שום פּאָליטישע ענינים.

מיר שטעלען אויך פעסט, אַז ה' שווערגאָלד איז איבערהויפּט נישט קיין גראָדזיסקער חסיד און האָט נישט קיין שום רעכט צו רעדען אין אונזער נאָמען.

ועד הראשי דחסידי גראָדזיסק.

היינט, מיטוואָך, דעם 29. פעברואַר ד. י. וועט אין קלוב פון

יודישען פרויען-פערבאַנד „וו.י.ז.א." אַל. קאָשטשושקי 21

אויפ'ן וועכענטליכען טעע-אָווענד

ד"ר ז. ערענבערג

האַלטען אַ רעפעראַט אויף דאָס טעמאַ:

„די שטרעמונגען פון דער היינטיגער דעמאָקראַטיע"

אַריינגאַנג פאַר מיטגלידערינס און אַריינגעפיהרטע געסט פריי. 424

33

אַלגעמיין יודיש-נאַציאָנאַלער

וואַהל-בלאָק

צום סיים און סענאַט

לאָדז, מאָניושקי 5, טעל. 70-88

33

מאָרגען, דאָנערשטאָג, האַלב 9 אַ זייגער אין אָוונט קומט פאָר און פילהאַרמאָניע-זאַל

א גרויסער

פאָלקס-מיטינג

מיט רעדעס וועלען אַרויסטרעטען:

ג' דעפוטאַט נח פּרילוצקי, פּרנס א. ז. פרידמאַן (וואַרשאַ), ג' סענ. מענדעלסאָן,

ג' דעפוטאַט מינצבערג, אַדוו. ווייצמאַן, ד. ה. זילבערשטיין, י. אייזנער און אַנד.

זאַל פילהאַרמאָניע

נאַרוטאָוויטשאַ 20

בילעטען צו בעקומען אין וואַהל-ביוראָ.

דער באַלקאָן איז בעשטימט פאַר פרויען.

איינגאַנג נאָר פאַר וואַהל-בערעכטיגטע.

גרויסע שרפה ביי „שייבלער-גראָהמאַן“,

קוים אָפּגעראַטעוועט דאָס לעבען פון אַן'אַרבייטער-אַנ'אינוואַליד.

(ב) נעכטען מיטאָג איז אין דער ריי־סער־אָפּטיילונג פון „שייבלער און גראָהמאַנ'ס“ פאַבריקען אויסגעבראָכען אַ שרפה, וועלכע האָט שיער נישט אָנגענומען קיין קאַטאַסטראָפאַלע פאָרמען.

די שרפה איז אויסגעבראָכען צוליב דעם, וואָס די וואַלצען אין די רייסערס האָבען זיך צופיל דערוואַרעמט.

ס'זענען באַלד אַלאַרמירט געוואָרען די אָרטיגע און עטליכע אָפּטיילונגען פון די שטאָטישע פייערלעשער. קודם כל איז מען צוגעטרעטען צו ראַטעווען די אַר־בייטער, וועלכע זענען געבליבען אין דער רייסעריי. דריי פון זיי זענען גלייך אָפּ־געראַטעוועט געוואָרען, נאָר דער פירטער אַנ'אינוואַליד, אַהן איין פוס, האָט זיך בשום אופן נישט געקענט אַרויסבעקו־מען פון דעם ברענענדיגען זאַל. די פייערלעשער האָבען אָבער נישט פער־לוירען קיין רגע און, צושטעלענדיג אַ לייטער צום פענסטער, האָבען זיי פון דאָרט אַרויסגעצויגען דעם פער'חלש'טען אַרבייטער.

אויפ'ן אָרט פון דער שרפה איז אָנגעקומען פּראָקוראָר שמיט, קאָמענדאַנט ניעדזשועלסקי, רעגירונגס-קאָמיסאַר, אינ־ספּעקטאָר פערסטער און אויבערקאָמי־סאַר וויער.

נאָך אַ שעה'דיגער אַקציע האָט זיך איינגעגעבען די פייערלעשער די שרפה צו לאָקאַליזירען און נישט לאָזען זיך איבערצוואַרפען פון פייער אויף די לאַ־גערען פון בוימוואָל.

דאָס יודישע שול-וועזן

מוז פון דער רעגירונג געשטיצט ווערען!

די רעליגיעזע, נאַציאָנאַלע און עקאָנאָמישע פאָדערונגען

מוזען פון דער רעגירונג ערפילט ווערען!

דאָס וועלען פאַרטרעטען אין סיים און סענאַט די קאַנדידאַטען פון ליסטע 33

ווער וועט זיך אָפּרופען?

אַ פאַמיליע פון דריי פּערזאָן: מאַן, ווייב און קינד — געהען אויס פון נויט און הונגער. זיי זענען דאַלאָ. וואָס מען טאָגט, נעכטינט מען נישט, און וואו מען נעכטיגט-טאָגט מען נישט. דאָס איז די פאַמיליע פון געוועזענעם לאָדזער יודישען איינוואוינער מרדכי שטערנליכט.

מיט אַ פאָר יאָהר צוריק האָט אַ שרפה (אויף בושעזשינער גאַס) פערניכטעט מרדכי שטערנליכטס גאַנץ פערמעגען. דאַן איז ער מיט זיין פאַמיליע אַרויס־געפאָהרען אין אַ קליין שטעטעל סטאַ־שעוו. דאָס גליק האָט איהם אָבער אינ־גאַנצען פערלאָזט, און דער דלות האָט איהם פערפאָלגט אומעטום, וואוהין ער האָט זיך געקעהרט. ער האָט זיך גענוי־מען צו פערשידענע פרנסות אָבער קוים אויסגעאַרבייט זיין חיונה. אָפּמאַטערנדיג זיך עטליכע יאָהר, האָט שטערנליכט בע־שלאָסען צוריקצוקומען קיין לאָדז, גע־מיינט, אַז אין שטאָט, וואו מען קען איהם וועט ער גיכער קענען אויסאַרבייטען זיין ברויט.

ער האָט אָבער אויך דאָ נישט גע־טראָפען.

אָהן אַ דאַך איבערן קאָפּ, האָט ער זיך אָנגעהויבען וואַלגערען מיט פרוי און קינד פון אָרט צו אָרט, גענומען זיך צו פערשידענע אַרבייטען, געטראָגען וואַסער... ביז — ער איז קראַנק גע־וואָרען.

ער האָט זיך געווענדעט אין קהלה, אָבער דאָרט האָט מען איהם אַפילו נישט אָנגענומען; די ראָזאָרעס זענען פערנומען מיט וויכטיגערע געשעפטען...

ווער־זשע וועט זיך פאָרט אָפּרופען אויף דעם אומגליק פון דער נידערגע־שלאָגענער פאַמיליע?

דער קראַנקער וואַסער-טרעגער נעכטיגט איצט מיט זיין פאַמיליע אין שטיבעל אויף באַלוט, זאַוישאַ 30.

דער „ליבהאָבער“

פערשטעהט זיך קנאַפּ אויף דאַמען-עהרע.

(—) בעת אַ מחלוקה מיט זיין „קאַ־כאַנקע“, מאַריאַנאַ יאַקובעק, האָט יו־זעף וואַטושטשאַק איהר גענעבען אַ זעץ מיט'ן פוס אין בויך, יאַקובעק, וועלכע איז געווען מעוברת אין 7-טען חודש, האָט בעקומען אַ בלוט-שטורץ און אין אַ זעהר שווערען צושטאַנד האָט מען זי אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

דער זונטאָג-רוה מוז אָפּגעשאַפט ווערען! 33
33 די שטייער-שרויף מוז שוואַכער ווערען!
דער יודישער בירגער מוז גלייכבערעכטיגט ווערען!

פאַר די דאָזיגע פאָסטו־לאַטען וועלען קעמפען די קאַנדידאַטען-ליסטע 33

אַ בריף אין רעדאַקציע.

ג"ה רעדאַקטאָר!

לויט די פעראָרדנונג פון פּרעסע־דעקרעט בעט איך אייך אָפּצודרוקען אין אייער וו' ציימונג פאָלגענדע ער־קלערונג.

אין אייער וו' צייטונג פון 28 ד"ח נר. 51 איבערגעבענדיג דעם בעריכט פון די זיצונג פון דער קהלה-פערוואַל־טונג ווערט געזאָגט דאָס איך האָב מיך אָבגעזאָגט אַריינצוטראָגען אין פּראָטאָ־קאָל אייניגע ערקלערונגען ווי אויך פּראָ־טעסטען פון מיטגלידער פון דער פער־וואַלטונג. איך שטעל פעסט, אַז עס שטימט נישט מיט דער ווירקליכקייט. איך האָב אַלע ערקלערונגען אַריינגע־טראָגען אין פּראָטאָקאָל לויט דעם פער־לאַנג פון די מיטגלידער פון דער פער־וואַלטונג. דאַגעגען איז אמת, אַז אַלע אַנטרעגע וועגען ענדערען די טאָג-אָרד־נונג האָב איך נישט געגעבען צו אָב־שטימונג, ווייל עס איז נישט געלעגען אין מיין קאָמפּעטענץ.

מיט דרך ארץ

בנימין רוסם

געוו. פאָרז. פון דער קהלה-פערוואַלטונג

דערפיהרט צו אַ בּרידער-מאָרד

האָבען די העצערישע ציוניסטען, שותּפים צו „18“.

אַ מע דער בעקענט זיך אָבער נישט צו זיין שולד — און ווי שרייען — אַז די קאַנדידאַטען פון יודישען אחדות זענען מוסרים, עלילת-דם-מאַכער.

ס'איז אָבער אַ פאַקט איז, אַז ר' יצחק אייזיק ... אַנער ז"ל אין דאַבראָמיל איז דורך ציוניסטען דערמאָרדעט געוואָרען און דערפאַר וועלען אַלע יודען אַלס פּראָטעסט מיט ע־על און פעראַכטונג זיך אָבשאָקלען פון דער ליסטע 18, וואָס איז בעפלעקט מיט יודיש בלוט — און דער ענטפער וועט זיין — אַלע פאַר 33!

33 היינט, מיטוואָך, דעם 29-טען פעברואַר, 8 אַ זייגער אין אָוונט קומט פאָר אין פאָלקס-הויז, זאַוואַדזקאַ 5 33

אַ גרויסע פערזאַמלונג

— אין צוזאַמענהאַנג מיט די —

פון בעקער-צעך בעפאָרשטעהענדע וואַהלען

מיט רעדעס וועלען אַרויסטרעטען:

33 אַדוו. ווייצמאַן. ד"ר הערשפינקעל א. אַ. 33

אַלע מיטגלידער ווערען אויפגעפאָדערט צו קומען.

וואַהל-קאָמיטעט פון „פּועלי אמוני ישראל“

לאָדז, ווסכאָדניאַ 66.

היינט, 8 אַ זייגער אין אָוונד קומט פאָר אין זאַל „אייראָפּייסקי“ זגערזשער 17

א גרויסער אַרבייטער-וואַהל-מיטינג

מיט רעדעס וועלען אַרויסטרעטען: אַדוו. עקערמאַן (וואַרשאַ), ראַטמאַן י. ביאַלער, ד. ה. זילבערשטיין, פּרנס צעדערבוים, דוד באַמאַץ און פאַלער.

איינגאַנג געגען איינלאַדונגען!

ידען!

18 איהר ווייסט, אַז נור אויף דער ליס־טע פון מינדערהייטס-בלאָק נומער 18

פיגורירען די אַלטע, אויסגעפּרובטע קעמפער און פערטיידיגער פון די יודישע נאַציאָנאַלע און בירגערליכע רעכט

דעריבער שטימט פאַר דער ליסטע נומער 18

רעזולטאַט

פון פּרעזידיום-וואַהלען אין דער קהלה-פערוואַלטונג

(—) נעכטען האָט דער פּראָצעס פון דער אַלטער קהלה-פערוואַלטונג, דאָזאָר ראָס איבערגעשיקט צום רעגירונגס-קאָ־מיסאַר דעם רעזולטאַט פון די פּרעזיד־יום-וואַהלען, וואָס זענען פאָרגעקומען מאָנטאָג אין אָוונד.

ווי בעקאַנט, זענען אַלס פּאָרזיצער פון דער קהלה - פערוואַלטונג געוועהלט געוואָרען: ראַטמאַן לייבעל מינצבערג, און אַלס וויצע-פּאָרזיצער — דאָזאָר ה. בערגער.

קהלה-פערוואַלטונג בעפרייט פון אָפּצאָהל

פאַר קהלה-אָנגעשטעלטע אין אַרבייטסלאָזען-פאָנד.

(—) פאַר אַ יאָהרען איז אין דער קהלה - פערוואַלטונג געקומען אַ קאָמאָר־ניק און געוואָלט מאַכען אַ סעקוועסטער ווייפּן קהלה - אינווענטאַר פאַר אַ חוב, וועלכען עס האָט געפאָדערט דער אַר־בייטסלאָזער - פאָנד פאַר פערזיכערען די אָנגעשטעלטע פון דער קהלה-פער־וואַלטונג.

די קהלה - פערוואַלטונג האָט דאַן אָנ־געגעבען אַ רעקורס, און ביז דער ענט־שיידונג, איז דער סעקוועסטער דערווייל אַראָפּגענומען געוואָרען.

אינ'ם רעקורס האָט די קהלה-פער־וואַלטונג אָנגעוויזען, אַז די קהלה, אַלס אַנ'עפענטליכע אינסטיטוציע, איז פריי פון פליכט צו פערזיכערען איהרע אָנ־געשטעלטע.

נעכטען האָט די קהלה-פערוואַלטונג בעקומען אַ בריף פון הויפּט-דירעקטאָר פון אַרבייטסלאָזען-פאָנד אין וואַרשאַ, אין וועלכען ס'ווערט געזאָגט, אַז די הויפּט - פערוואַלטונג פון אַרבייטסלאָ־זען פאָנד האָט אָנערקענט די מאָטיווען פון דער קהלה - פערוואַלטונג, און זי בעפרייט פון אָפּצאָהל.

אַפּטייקען.

(§) היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָל־גענדע אַפּטייקען: פּאַוולאָווסקי (פּיעטר־קאָווער 307); האַמבורג (גלובנאַ 50); גלוזאָווסקי (נאַרוטאָוויטש 4); שיענקע־וויטש (קאָפּערניק 26); כאַרעמזאַ (פּאָ־מאָרסקאַ 10); פּאַטאַש פּלאַץ קאָש־טשעלני 10).

„אַ טויט-קלאַפּ דעם רעליגיעזען יודענטום“

איז די לאָזונג, מיט וועלכער עס געהט צו די וואַהלען גרינבוים מיט זיין כאַליאַסטרע נאָכשלעפּער.

דעם 4-טען און 11-טען מערץ וועלען מיר אָבער בעווייזען אונזער לעבענס-קראַפט. אונזער ענטפער וועט זיין —

ווי איין מענש וועלען מיר אַלע שטימען אויף דער יודיש-נאַציאָנאַלער ליסטע 33!

„אַררט“

היינט, — אַ געמישטער פּראָגראַם.

אַלדאָס בעסטע און שענסטע פון די לעצטע 2 פּראָגראַמען ווערט היינט גע־שפּילט אין דעם געמישטען אַררט-פּראָ־גראַם.

עס געהט ממש מן המובחר — שלאַ־גערס איינס און איינס, ווי אויך די אין לאָדז בערימט-געוואָרענע רעוויע פון דריטען פּראָגראַם „אַלט-שטאָט“.

דער דאָזיגער פּראָגראַם וועט געהן בלויז עטליכע טעג.

100,000 זלאָטעס אויף קרעדיטען

פאַר האַנדווערקער און קליינע סוחרים פון לאָדזער פּאָוויאַט.

(מ) צוליב די בעמיהונגען פון סטאַ־ראָסטאַ רושעווסקי האָט די „באַנק גאָס־פּאָדאַרסטוואַ קראַיאָוועגאָ“ בעשטימט 100 טויזענד זלאָטעס אויף קרעדיטען פאַר האַנדווערקער און קליינע סוחרים פון לאָדזער „פּאָוויאַט“.

די קרעדיטען זענען מיט 11 פּראָ־צענט יעהרליך אָהן אויסנאַהמען, די קרעד־ריטען וועלען פערטיילט ווערען פּראָ־פּאָרציאָנעל לויט דער צאָהל איינוואוינער פון די שטעטלעך.

סטאַראָסטאַ רושעווסקי וועט דאַרפען אַכטונג געבען אויפ'ן ריכטיגען פערטייי־לען פון די קרעדיטען.

צו דעם צוועק איז אויך געוועהלט גע־וואָרען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע פון פּאָל־נישע פערזאָנען: פוקס פון רודאַ פּאַבי־יאַניץ, יוזעף לאַנגע — אַלעקסאַנדער שטערן פון טושין, קאַוואַלטשיק פון קאָנסטאַנטין און טעסקאַ פון זגערזש.

„אַררט“

אַרטיסטישער רעוויו און קאַמער-טעאַטער

אונטער דער לייטונג פון מ. בראַדערזאָן.

ווייסער זאַל פון „מאַנטייפעל“

זאַכאָדניאַ 43.

נור 6 טעג!

היינט, מיטוואָך — נור 6 טעג! שלאַגערס פון II, III און IV פּראָגראַם

א. נ. נסים מן „אררט“

1. נסים	5. סאַלעם אַלייקום	9. צרות פון ספּאָרט
2. בלאָפערס	6. באַלעט, באַלוט	10. ישוב'ניקעס
3. שאַכטען	7. האַנדעל!	11. אַלט-שטאָדט
4. חסיד'ישער טאַנץ	8. כ'בעשולדיג	(רעווי).

היינט — 1 פאָרשטעלונג: אָנהויב 9.15, סוף 11.45 אָוונד.

דאָנערשטאָג	— נור 5 טעג — 1 פאָרשטעלונג:	אָנהויב 9.15, סוף 10.45 אָוו.	
פרייטאָג	— נור 4 טעג — 2	„	8 און 10.15
שבת	— נור 3 טעג — 3	„	4 נ"מ (פּאָפּול. פּרייזן) 8 און 10.15
זונטאָג	— נור 2 טעג — 2	„	אָנהויב 8 און 10.15
מאָנטאָג	— צום לעצטען מאָל — 1 פאָרשטעלונג:	אָנהויב 9.15, סוף 11.45	

בילעטען צו בעקומען ביי דער טעאַטער-קאַסע פון 5 נאָכם.

וויטערדיגע סענסאַציאָנעלע פּרטים

וועגען דעם מאָרד, וואָס איז בעגאַנגען געוואָרען מיט 10 יאָהר צוריק איבער יעקב לאַבענדרוש'ן.

וואַרשאַ, 28 (טעלעפאָניש) מיט די סענסאַציאָנעלע רעוועלאַציעס אַרום דעם רעטעלהאַפטען מאָרד פון יעקב לאַבענדרוש האָט זיך פּעראינטערעסירט די פּראָקוראַטור און דער שעף פון אויספאָרשונגס-אַמט, אויבער-קאָמיסאַר סוכענעק. אַ דעלעגאַט פון דער פּראָקוראַטור איז שוין נעכטען צוגעטרעטען צונויפזאַמלען די מאַטעריאַלען.

דערווייל וועלען מיר פערצייכנען נאָך איניגע וויכטיגע פאַקטען און עפּיזאָדען וועגען מאָרד.

בעת לאַבענדרוש איז אין קריטישען אָוונט אַרויס מיט זיין בעגלייטער פון קאַרטען-קלוב אויף מאָקאָטאָווסקאַ 75 און האָט זיך געפונען ביי עק קשיאָנזשענצאַ, איז אונטערגעפאָהרען אַ דראָשקע מיט אַן'אויפגעשטעלטער בויד. אין דער דראָשקע איז געזעסען אַ פרוי, פערצוינגען דאָס פּנים מיט אַ ריקען וואואַל.

דערזעהענדיג לאַבענהושין, האָט די דאַמע אויסגעשריגען אויף פּויליש:

— פאַניע יאַקוביע, איהר זענט שטאַרק נישט פּינקטליך!...

ביי די ווערטער האָט די געהיימניספולע פרוי געגעבען אַ צייכען דעם דראָשקאָזש, וועלכער האָט אַ שמיץ געטאָן די פערד און שנעל אַוועק מיט דער דאַמע דורך קשיאָנזשענצאַ אין דער ריכטונג צו טשערניאַקאָווסקאַ...

ווער עס איז געווען די דאַמע פון דער דראָשקע, איז דער רייטשער פּאָליציי נישט געלונגען דאַן פעסטצושטעלען.

איינס איז אָבער געווען קלאָהר: אַז אויף לאַבענדרוש'ן, וועגען וועלכען מען האָט געוואוסט, אַז ער האָט שטענדיג ביי זיך אַ סך געלד. האָט מען כסדר געלויערט און דער שווערליכער מאָרד איבער איהם איז אויסגעפיהרט געוואָרען לויט אַ פאָראויסגערעכענטען פּלאַן.

אין וואָליער שפּיטאָל געפינט זיך אַ בעאַמטער, וועלכער האָט דער ערשטער געפונען אין יאָהר 1918 דעם ערמאָרדעטענס אָפּגעהאַקטען פוס.

דער דאָזיגער בעאַמטער דערצעהלט:

— דאָס איז געווען אומגעפעהר דעם 20-טען אָדער 21-טען יאַנואַר 1918. זיצענדיג אין אָוונט ביי אַ פענסטער פון שפּיטאָל-זאַל, האָב איך דערהערט אַז דורכ'ן פּאַרקאַן האָט מען אַריבערגעוואָרפען פון קערצעלי-פּלאַץ אין גערטעל-אַריין עפּעס אַ שווערע זאַך. איך האָב תחילה געמיינט, אַז דאָס האָבען לאַבוזעס אַריבערגעוואָרפען אַ פּעקעל מיסט, אָדער מען האָט אַריבערגעוואָרפען אַ פּעקעל נישט-דערלויבטען שפּייז פאַר אַ קראַנקען און דעריבער בין איך באַלד מיט'ן וועכטער אַראָב אין גערטעל, כדי צו געהן זעהן, וואָס עס געפינט זיך אין פּעקעל.

ביים שיין פון דער לבנה האָבען מיר דערזעהן ליגען אַ היבש פּעקעל, וועלכע מיר האָבען אויפגעהויבען און אַריינגעטראָגען אין וואַרטע-זאַל. ווי איבערראַשט זענען מיר געוואָרען, ווען מיר האָבען דאָרט דערזעהן — אַ טייל פון אַ מענשליכען פוס. די אָבגעהאַקטע זייט איז געווען פערבונדען מיט אַ שמאַטע, ענג ארומגעבונדען מיט אַ שפּאַגאַט, וואָס עס האָט געמאַכט דעם איינדרוק, אַז דער מערדער האָט אַזוי אַרום געוואָלט איינהאַלטען דאָס שטרוימענדע בלוט. ווי די אָנגעזעהענע דאָקטוירים האָבען דאַן פעסטגעשטעלט, איז דער פוס אָפּגעהאַקט געוואָרען מיט אַ טעמפּער האַק.

דער פוס איז געווען איינגעוויקעלט אין אַ יורישער צייטונג.

עס האָט זיך אָנגעהויבען די אויספאָרשונג.

אַ רייטשער זעלנער, וועלכען מען האָט געטראָפען מיט אַ גאַסען-פרוי אין אַ בירעל פון קערצעלי-פּלאַץ, האָט איבערגעגעבען, אַז ער האָט געזעהן זיך אַרומדרעהען אַ יונגע פרוי אין אַ פּערטשיילע, וועלכע איז דערנאָך ערגעץ נעלם געוואָרען.

דאָס גענויע אויסזעהען פון דער פרוי האָט ער אָבער נישט געקאָנט בעמערקען צוליב דער פינסטערקייט.

אויפ'ן שפּאַגאַט, מיט וועלכען עס איז געווען צוגעבונדען די שמאַטע צום אָבגעהאַקטען פוס, האָט מען געפונען אַ לאַנגען פרויען-האָר. די האָר איז געווען פערבלוטיגט און מען האָט דעריבער די קאָליר נישט געקענט אונטערשיידען. בעת מען האָט כעמיש אָנגעהויבען וואַשען די האָר האָט פּאַסירט אַן'אומגליק: די האָר איז פערברענט געוואָרען. איינער פון די וויכטיגסטע בעווייזען, וועלכע וואָלט אפשר שטאַרק פערלייכטערט דאָס ענטדעקען די מערדער.

זי האָט איהם פערראַטען

און איז דאָך געבליבען אַ געטרייע פרוי.

אין די וואַרשאַווער געזעלשאַפטליך-פילאַנטראָפּישע קרייזען רעדט מען זעהר פיל וועגען דער דאָזיגער קאָמישער געשיכטע:

מיט עטליכע יאָהר צוריק איז אין וואַרשאַ פאָרגעקומען אַ מאַסקען-באַל, וואָס איז איינגעאָרדענט געוואָרען דורך צוויי וואַרשאַווער פילאַנטראָפּישע חברות. אָנגעפיהרט מיט'ן באַל האָט אַ קאָמיסיע פון ביידע חברות און אַלס „זאַכקענער" איז בעשטימט געוואָרען אַ געוויסער ל., וואָס אַחוץ אין די ביידע דערמאָהנטע חברות איז ער אויך אַ מיטגליד אין נאָך אַ צענדליג פערשידענע חברות און חברה'לעך. אין דער דאָזיגער קאָמיסיע האָט זיך אויך געפונען דאָס פריילין נ. — אַ זעהר שעהן מיידעל פון אַ פיין בעל-הבית'יש הויז און דערצו נאָך אַ ביסעל אינטעליגענט.

האָט זיך, ווי דער שטייגער איז, דער בחור ל. נעהנטער בעקאַנט מיט דעם מיידעל נ. מיט דער צייט איז זייער בעקאַנטשאַפט פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ ליבע און פונקט צוויי חדשים נאָכ'ן באַל איז מיט גרויס פּאַראַד געפּראַוועט געוואָרען די תנאים.

עס האָט נישט לאַנג געדויערט, איז אויך געפּראַוועט געוואָרען אַ פיינע חתונה. דער יונגערמאַן האָט בעקומען אין האַנד אַריין דעם נדן, האָט זיך גלייך גענומען צו מסחר, געמאַכט נישט קיין שלעכטע געשעפטען, און דאָס יונגע ווייבעל איז געווען גליקליך.

עס זענען קוים אַוועקגעגאַנגען צוויי וואָכען, און אין דעם יונגענמאַן האָט זיך צוריק דערוועקט דער דראַנג צו געזעלשאַפטליכקייט און עס איז כמעט נישט געווען קיין אָוונט, וואָס ער זאָל פערברענגען אין דערהיים. אַזוי ווי יעדע נאַכט האָט זיך איבערגעחזר'ט דאָס זעלבע אין אַן'אַנדער חברה, — האָט דעם יונגענמאַן אויסגעפעהלט אָוונטען...

דאָס ווייבעל פלעגט זיצען גאַנצע אָוונטען און גיסען מיט ביטערע טרעהרען.

זענען אַזוי אַוועקגעגאַנגען דריי יאָהר צייט. פאַר דער דאָזיגער צייט איז דאָס פּאָרל שוין געווען צעהן מאָל ברוגז. עס זענען שוין אויך פאָרגעקומען צווישען זיי דין-תורה'ס אין ראַבינאַט; פון איין חברה האָט מען שוין אפילו געוואָלט דעם יונגענמאַן אויסשליסען אַלס מיטגליד, אָבער אין רעזולטאַט איז אַלץ געבליבען ביים אַלטען.

האָט שוין דאָס ווייבעל מעהר נישט געקאָנט איבערהאַלטען און איינמאָל האָט זי ערקלערט איהר מאַן, אַז אויב ער וועט זי ווייטער לאָזען אַליין אויף גאַנצע נעכט, וועט זי זיין געצוואונגען אויף זיין אָרט אַריינצונעהמען אַן'אַנדערען...

דער יונגערמאַן האָט געמיינט, אַז דאָס רעדט זי נאַר אַזוי צוליב פערביטערונג. ער האָט דעריבער נישט געלעגט קיין גרויס אַכט אויף איהרע ווערטער און האָט ווייטער געפיהרט זיין געזעלשאַפטליך-פילאַנטראָפּישע טעטיגקייט.

מאַכט זיך אַ מעשה: דער יונגערמאַן געהט איינמאָל אין אַ אָוונט אויף עפּעס אַ זיצונג און קומט אַ היים דריי אַ זייגער ביינאַכט. ער קומט צו צו דער טיר קלאַפּט און — קיינער ענטפערט נישט. קלאַפּט ער שטאַרקער, אָבער — אין קול ואין עונה. הויבט ער שוין אָן איבערקלערען, טאָמער איז געשעהן עפּעס אַן'אומגליק, און ער הויבט אָן אַזוי שטאַרק קלאַפּען, אַז די שכנים וועקען זיך אויף פון שלאָף. מען שטעלט זיך אַרום ביי דער טיר און מען קלערט שוין וועגען אויפברעכען די טיר.

פּלוצלינג דערהערט זיך פון אינווייניג דעם ווייבעל'ס שטימע:

— ווער קלאַפּט עס דאָרט?

— איך, עפען-אויף! — שרייט דער יונגערמאַן.

— איך קאָן איצט נישט עפענען. וועסט קומען שפּעטער...

— האַ?!

— קום אין דערפריה...

פערשטעהט דאָך שוין דער יונגערמאַן, וואָס אין שטוב טוט זיך און ער שרייט-אויס מיט כעס:

— עפען שנעל די טיר, אויב נישט וועל איך זי אויפברעכען!

גערויערט עטליכע מינוט, האָט דאָס ווייבעל געעפענט די טיר, און ווען דער יונגערמאַן מיט עטליכע מענשען זענען אַריין אין שטוב, האָבען זיי דערזעהן, ווי אַ פרעמדער מאַנספּערשוין לויפט אַריין אין דער צווייטער שטוב.

לויפט צו דער מאַן צו יענער טיר און וויל נאָכלויפען דעם פרעמדען מאַנספּערשוין, אָבער אין דעם מאָמענט פערשליסט יענער שנעל די טיר.

ס'איז געוואָרען אַ געוואַלדיגע מהומה. דער מאַן האָט גענומען שרייען און זידלען, דאָס ווייבעל האָט אָבער קאַלטבלוטיג געטענה'ט, אַז אַזוי לאַנג, ווי דער מאַן וועט נישט אויפהערען אַוועקגעהן אויף גאַנצע נעכט — בלייבט יענער אויף זיין אָרט...

— דו... דו... דו ביזט געוואָרען אַזעלכע?... — האָט דער מאַן געשריגען נישט מיט זיין קול.

— יאָ, יאָ, דו האָסט מיך פאַר אַזעלכע געמאַכט... און איך ערקלער דיר, אַז כל-זמן דו וועסט מיר נישט שווערען ביי אַלעם היילינגען, אַז דו וועסט שוין מעהר קיין שום אָוונט נישט געהן אויף זיצונגען אָדער פערזאַמלונגען, וועט יענער פון דאַנען נישט אַרויסגעהן...

הויבט אָן דער יונגערמאַן זיך רייסען די האָר פון קאָפּ און לויפט אַרום ווי אַ משוגענער איבער דער שטוב. די שכנים מישען זיך אַריין, מען גיט דעם ווייבעל גערעכט, אַז דער מאַן דאַרף נישט אַזוי האַנדלען — ווערט דער מאַן ענדליך ווייכער, ער לויפט-צו צו זיין ווייבעל, הויבט זי אָן קושען און שווערט זיך ביי אַלעם היילינגען, אַז פון היינט אָן וועט ער שוין זיין גוט און פרום.

געהט דאָס ווייבעל צו צו דער טיר פון צווייטען צימער, קלאַפּט אָן און רופט:

— עפען, סאַלאָמאָן!

גלייך עפענט זיך די טהיר, ס'קומט אַריין אַ יונגערמאַן און ל. שרייט-אויס:

— האַ... שרה-לאה!..

יאָ, דער יונגערמאַן איז ווירקליך געווען שרה-לאה, ל.'ס אַ שוועסטער, וואָס איז געווען איבערגעטאָן פאַר אַ מאַנספּערשוין...

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32
ספּעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע און מע-ער-שוואַכע - קראַנקהייטען. היילונגס-קאַבינעט
לאַמפּען (הער-אויסטאַל).
נעהמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט

Dr. Med. I. WEINBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעציעל פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 7 פון 6-7. אין דערהיים פון 3-5 נאָכמ.

Dr. med. ST. HEINRICH
POMORSKA 10, tel. 47-67.
ספּעציאַליסט פאַר קינדער- און אינערע קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג מיט קינסטליכע בערגזון-בעשטראַהלונגען (קוואַרץ-לאַמפּען). נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג

די ערצטליכע לאַבאָראַטאָריע
פון ד"ר מעד.
ST. HURWICZ
(אַנאַליזען פון אורין, בלוט, קאַל א. אַ. וו., אונטערזוכונגען פון געשווירען, ראַק, אויסשיילונגען א. אַ. וו.)
איז איבערגעטראָגען געוואָרען אויף
WSCHODNIA 76
(רוג נאַרוטאָוויטש-גאַס) טעל. 53-30.

אין הויף פון לעצטען צאַר

טאָג-בוך פון דער הויפדאַמע אַננאַ ווירובאָוואַ.

יודיש—ל. בראַנט.

(23

1. 3 – 11.

דער זקן זאָגט:

— כ'בין געווען ביי סאזאנאוו'ן [1]. דאָס איז אַ מענש מיט קאָפּ. נאָר דאַכט זיך, ער שפּינט אַ נעץ פאַר מיר.

קוקט איהם נאָר'אָן! ער מיינט, דעם מוזשיק איז לייכט צו כאַפּען! לייגסט, סטערווע! די צייהן וועל איך דיר אָפּברעכען!

צו סאַזאָנאָוו'ן איז געקומען צו פאָהרען איליאָדאָרושקא [2], אַן'איבערגעגעבענע נשמה.

דער זקן האָט איהם אויפגענומען צערטליך. האָט זיך צוקושט מיט איהם.

און איך ווייס, איך פיהל, אַז איליאָדאָר וואַרט אויפ'ן מאָמענט צו פערראַטען דעם זקן.

25. 5 – 11.

מאַמאַ האָט דערהאַלטען אַ בריף פון גרויספירשט פּאַוועל אַלעקסאַנדראָוויטש – אַ פּרעכטיגע פּאָסטעל מיט אַ פאָטאָגראַפיע פון קליינטשיגען. אַ וואונדערבאַר שעהנע אויפנאַהמע. מאַמאַ זאָגט

— ווי שווער דאָס איז, וואָס קיין שום צייכען פון אויפמערקזאַמקייט קאָנסטו פון קיינעם נישט אָננעהמען אויף אַן'איינפאַכען אופן, ד. ה. מיט דעם בעוואוסטזיין, אַז דאָס טראָגט מען דיר אונטער פאַר דיר אַליין, ווייל מ'האָט דיך ליב, דאָס איז אַלץ חניפה, דאָס איז אַלץ נישט אויפריכטיג.

מאַמאַ זאָגט אָפט דורך טרעהרען:

— אַחוץ דיר און דעם זקן איז אין גאַנצען גרויסען רוסלאַנד נישטאָ קיין איין מענש, וואָס זאָל מיר פערזענליך זיין אויפריכטיג איבערגעגעבען. נישטאָ אַזעלכער!

אָרימע מאַמאַ, זי איז באמת זעהר איינזאַם.

און פּאַפּאַ? צי בעציהט זיך כאָטש איין מענש פון דער גאַנצער פאַמיליע צו איהם אויפריכטיג. פערשטעהט זיך, ניין. די צאַרנדיגע? אָבער פאַר איהר איז ער נישט קיין זוהן, נאָר אַ צאַר, און דערצו נאָך נעבען אַ פערהאַסטער צאַריצע. דאָ קאָן שוין נישט זיין קיין אָרט פאַר ריינער ליבע. דער ברודער? ניין, דאָרט איז בכלל נישטאָ און ס'קאָן נישט זיין קיין ליבע. און דאָס איז דאָך אַזוי מאָדנע. און זיי ביידע – אי פּאַפּאַ, אי מאַמאַ – נויטיגען זיך אַזוי אין אַ נאָהענטען, היימישען מענשען. אין דעם ליגט דער סוד פון זייער ליבשאַפט צום זקן.

5 – 6.

ביי סאזאנאָוו'ן איז געווען פּראָפ. מיגולין [3], דער זשיד מאַנוס [4] און נאָך עפּעס ענגלישע סוחרים'לעך – פייגעלעך.

זיי שלייפען זיך די זוילען צו פּאַפּאַ, נאָר אַזוי ווי אַליין האָבען זיי נישט קיין צוטריט, קלערען זיי צו מאַכען זיך אַ וועג דורכ'ן זקן.

— אָט — זאָגט דער זקן — גיב אַ קוק, זיי האָבען דערלאַנגט עפּעס אַ געשריפטס. זיי, זעהסטו, ווילען אויסטרוקענען עפּעס בלאָטעס ביים קאַספּי (קאַספּישען ים)... סטעפּעס, זאָגען זיי, געהען דאָרט לאיבוד... נו, דאַרף מען גרינדען אַ ברויט-באַנק... אָבער וואָס פאַר אַ טריקענער'ס זענען זיי? נאָר אַנמיסטיגען קאָגען זיי! און דאָ נאָדיר גאָר – אויסטרוקענען! שאָדענס אָנמאַכען קאָנען זיי, אָט וואָס! נו, אַז זיי דאַרפען האָבען געלד – דאָס איז אמת! גוט, וועל איך זאָגען פּאַפּאַ, זאָל ער זיי געבען געלד... געלד דאַרפען מיר דאָך אויך האָבען, אַננושקאַ! אָט וויל איך היינט ווידער אַ פאָהר טון צו איליאָדאָר'ן. ער איז אפילו אַ פאָדליעץ, אָבער דאָס פאָלק לויפט איהם נאָך... אָט וועל איך פערזאַמלען דאָס פאָלק און וועל אַרומטיילען: כ'האָב ליב, ווען ס'פאָלק לויפט מיר נאָך! ווען ס'פאָלק לויבט, וואַקסען ביי מיר די כוחות!

און ווען ער רעדט וועגען פאָלק און וועגען מתנות פאַר'ן פאָלק, פיהלסטו, אַז דאָס איז אויפריכטיג, און אַז פאַר זיין גרויסער נשמה איז דאָס ווירקליך נויטיג, ער דאַרף האָבען, אַז נאָך איהם זאָלען נאָכגעהן טויזענדער. וואָסער גרויסער קראַפט עס ליגט אין דעם דאָזיגען מענש! זיינע שונאים וואַרפען איהם פאָר, אַז ר'איז אַ „מוזשיק", און דאָס פערשטעהן זיי נישט, אַז נאָר צווישען מוזשיקעס, נאָר צווישען זיי קאָנען נאָך געבוירען ווערען אַזעלכע אומגעוועהנליכע מענשען. און נישט צווישען דער אַריסטאָקראַטיע, דער אויסשטאַרבענדיגער, אויסגעוועפּטער, דורכגעפוילטער אַריסטאָקראַטיע. „מוזשיק" — נו, זאָל זיין מוזשיק. און אַליין בוקען זיי זיך פאַר איהם אין דרייען, קושען די הענד, רופען איהם נביא (און גלויבען איהם נישט) און אויף יעדען שריט טוען זיי נאָר אָפּ מיאוסע שטיק. פאַר מיר, פאַר מאַמאַ, פאַר אונז אַלעמען איז ער נישט בלויז אַ נביא, ער איז אונזער אויסלייזער. אונזער גאָט. מיר געהען דרייסט נאָך איהם. און קיין זאַך דאַרפען מיר נישט פון איהם. און זיי? אויך מיר, אַלץ הייסט אַריסטאָקראַטען! קריכען, ווי די ווערים... שרצים!

(פאָרטזעצונג קומט)

[1] געאָרגי פּיעטראָוויטש סאזאנאוו, ראַטמאַן פון דער פּעטערבורגער שטאָט-דומע, מיטאַרבייטער פון „נאוואיע ווערמיא", גרויסגעבער פון „ראָסיא", „גאָלאָס זעמלי" און „עקאָנאָמיסט". האָט געהאַט אַ נייגונג צו איינפלוסרייכע פּערזענליכקייטען פון דער גייסטליכער וועלט.

[2] בעריהמטער יעראָמאָנאַך איליאָדאָר (סערגעי וואַסיליעוויטש טרופאַנאָוו). ער איז בעריהמט געוואָרען מיט זיינע פּאָגראָם-פּאַטריאָטישע אַרויסטריטען אין סאַראַטאָוו און צאַריצין, אויך מיט זיין אַרויסטרעטונג געגען ראַספּוטינ'ען, מיט וועלכען ער האָט זיך בעקענט אין יאָהר 1903. צוערשט האָט איליאָדאָר געגלויבט אין ראַספּוטינ'ען ווי אין אַ נביא. די פריינדשאַפט האָט געדויערט 8 יאָהר. דערנאָך איז איליאָדאָר „זעהעוודיג" געוואָרען און האָט אָנגעהויבען געגען ראַספּוטינ'ען אַ קאַמפּאַניע.

[3] פּיאָטר פּיעטראָוויטש מיגולין, פּראָפעסאָר פון פינאַנץ-רעכט, פּובליציסט, מיטאַרבייטער פון „עקאָנאָמיסט".

[4] איגנאַטי פּאָרפיריעוויטש מאַנוס, דיעוסטוויטעלני סטאַטסקי סאָוויעטניק, סוחר פון 1-טער גילדע, אַ גרויסער בירזשע-מאַן, האָט אַנטייל גענומען אין קרייז פון פירשט מיעשטשערסקי און געווען מיטאַרבייטער אין פירשט'ס בלאַט „גראַזשדאַנין". ער איז געשטאַנען בראָש פון דייטש-ראַספּוטינ'ישען קרייזעל. בעת'ן וועלט-קריג האָט ער געווירקט דורך ראַספּוטינ'ען און דורכ'ן שטאַלמייסטער נ. בורדוקאָוו אויף דער צאַריצע אַלעקסאַנדראַ פיאָדראָוונאַ אין דער ריכטונג צו שליסען אַ סעפּאַראַטען שלום מיט דייטשלאַנד.

לאָדז. 29 פעברואַר 1928.

„נייער פאָלקסבלאַט“

לאָדז. 29 פעברואַר 1928.

אַמנעסטיע און דער ווילנער שניידער

װאָס מיטער פיהלען מיר אַלץ מעהר די שטייער - לאַסט.

זי צוואַקסט זי אין דראָהענדע פאָרמען, און, ווי די פּראַקטיק ווייזט אונז, טראָגט זי מיט זיך פערביטערונג, רואין און טיילמאָל טויט...

די פערלעגענע שטייערן קלויבען זיך צוזאַמען, רערנעהנטערן זיך צו די לעצטע טערמין־גרעניצען, און פערקלאָמערן דעם שטייער - צאָהלער פון אַלע זייטען.

איצט קומט צו די פּולשטענדיג - רואינירטע די אַזוי גערופענע שטייער־אַמנעסטיע.

אַחרי מות — נאָך דעם ווי דער שטייער־דרוק איז געווען איינער פון די הויפּט פאַקטאָרען, וואָס האָט אויסגעמאַטערט ביז צום לעצטען אונזער ווירטשאַפטליכקייט, נאָך דעם, ווי מאַסען צאָהלער האָבען פערלוירען די פּרנסה ממש, בדיל הדל געוואָרען, אָדער פיינינען זיך נאָך אין די לעצטע נסיסה־ציטערן, קומט די אַמנעסטיע, וואָס קאָן שוין נישט אויפריכטען, קאָן שוין נישט אַוועקשטעלען אויף די פיס.

דעם ווילנער שניידער, וואָס האָט זיך עהערנעכטען פאַר אויסגאַנגלאָזיגקייט אין בערגעשניטען דעם האַלז ווערט די שטייער־אַמנעסטיע אַוראי נישט אויפריכטען און וויפיל טויזענדער אָדער אַפילו הונדערטער טויזענדער „ווילנער שניידער“ זענען עס דאָ אין לאַנד, שוין אַוועקגעשניטענע אָדער נישט־דער'שחט'ענע, וואָס קיין שום אַמנעסטיע־גואל וועט זיי נישט העלפען!

און נישט - קוקענדיג אויף דער אַמנעסטיע הערט די לאַסט נישט אויף צו פרעסען אויף די דאַרע פלייצעס פון בעל מלאכה, קליינהענדלער, אינטעליגענט — די סכנה קוויקעלט זיך פון גראַבסקי'ס צייט אָן, און דערווייל איז נישטאָ קיין כח זי צוריקצוהאַלטען.

פערקעהרט, עס מוזען שוין אַוראי אויספעהלען סעקוועסטראַטאָרישע הענד, און... די שטייערן וועלען מוזען נאָך פערגרעסערט ווערען, כדי צו אויפהאַלטען די נויטיגע צאָהל מאָהנער, בעלי־תביעות...

דער נייער סיים וועט זיך קודם כל מוזען פערטראַכטען איבער דעם, אַז שטייערן דאַרפען זיין אַ מיטעל אויסצוהאַלטען די מלוכה, איהרע אַנשטאַלטען, אינסטיטוציעס, זיי טאָרען אָבער נישט פערוואַנדעלט ווערען אין אַ ווערקצייג, וואָס רואינירט דעם בירגער, ברענגט איהם צו יאוש און פערצווייפעלטע שריט, ד. ה. פון אַ מיטעל, וואָס דאַרף דינען דעם בירגער, קומען זיי גראָד צו דעם היפך דערפון.

מן.

דאָס שווייגען און די אַרבייט.

דער רעפעראַט פון וויצע-פּרעמיער באַרטעל אין ווילנא.

דער וויצע-פּרעמיער באַרטעל מאַכט ערשט בעזוכען אין פערשידענע גרעסערע צענטרען, וואו ער לייענט לעקציעס וועגען דעם ווירטשאַפטליכען מצב פון פּוילען און וועגען אַלץ, וואָס די רעגירונג פון מאַרשאַל פּילסודסקי האָט אויף דעם דאָזיגען געביט אויפגעטון.

אין ווילנע האָט באַרטעל אָנגעהויבען זיין פאָרטראָג מיט דער ערקלערונג, אַז יעדער פּאָליאַק האָט עפּיס אַ געוויסען סענטימענט פאַר ווילנע, און ער וואָלט נישט בעזוכט ווילנע ווען זי וואָלט נישט האָבען אין זיך אַזוי פיל עהנליכקייט צו זיין געבורטס-שטאָט לעמבערג. דער סענטימענט פאַר ווילנע האָט דעם וויצע-פּרעמיער בעוואויגען די דאָזיגע שטאָט צו בעזוכען.

איך האָב פיינט — האָט באַרטעל געזאָגט — אַרויסצוטרעטען אין דער עפענטליכקייט, בעזונדערס אין אַ צייט פון וואַהלען, ווען פערשידענע קאַנדידאַטען אויף דעפּוטאַטען ערליידיגען אויף זייערע וואַהל-מיטינגען זייער גיך פערשידענע ערשטקלאַסיגע מלוכה-פּראָבלעמען; וואו זיי טיילען פונאַנדער זעהר גיך דעם גאַנצען באָדען אומזיסט; וואו זיי נוצען אויס דאָס הייליגסטע, וואָס אַ מענש פערמאָגט, די רעליגיע — צו זייערע עגאָאיסטישע אינטערעסען און פערפינסטערען דאָס פאָלק.

אַליין בין איך אַ מענש, וועלכער פערנעמט זיך מיט עקזאַקטע וויסענשאַפטען, און דעריבער האָב איך פיינט אַ פּראָפעסיאָנעלען דעפּוטאַט און אַ פּראָפעסיאָנעלען מיניסטער. אַ דעפּוטאַט דאַרף מען קענען פערדינען צו זיין און דאָס ערשטע, וואָס אַ דעפּוטאַט דאַרף קענען איז אַרבייטען און אין דעם איז טאַקע בעשטאַנען דער אומגליק פון פּוילישען פּאַרלאַמענטאַריזם, וואָס ער איז נישט געווען קיין אַרבייטס-פעהיגער. און דעריבער האָב איך טאַקע פיינט מיטינגען, וואו מ'ערלעדיגט ערנסטע מלוכה - פראַגען זעהר גיך און אויף איין פוס, און אויף וועלכע מען טראַכט גאָר, ווי אַזוי זיך צוצופּאַסען צו דער אוידיטאָריע פון זאַל.

דאָס ערשטע, וועגען וואָס איך וויל דאָ רעדען — דאָס איז וועגען די מעטאָדען, וועלכע ס'ווענדעט אָן די איצטיגע רעגירונג אין איהר אַרבייט. איך וויל קודם כל בעהאַנדלען ווירטשאַפטליכע פראַגען.

ווען איך האָב לויט'ן בעפעהל פון מאַרשאַל פּילסודסקי זיך דעם ערשטען מאָל געשטעלט בראש פון דער רעגירונג בין איך גלייך אויפמערקזאַם געוואָרען אויף דעם פאַקט, וואָס די פּוילישע געזעלשאַפט פערנעהמט זיך צופיל מיט פּאָליטיק, אָבער דערפאַר זעהר וועניג מיט קאָנקרעטע אַרבייט.

איך בין געקומען צום בעשלוס, אַז מיטינגען וועלען אונז גאָר נישט געבען און, אַז אויפ'ן ערשטען אָרט מוז אַוועקגעשטעלט ווערען דער פּרינציפּ פון אַרבייט און נישט אַנדערש. אַרבייט מאַכט גליקליך דעם יחיד און דאָס גאַנצע פאָלק. ווען מיר האָבען בעטראַכט די לאַגע זענען מיר געקומען צום בעשלוס, אַז דאָס, וואָס מיר דאַרפען טון פאַר דעם וואויל פון דער מלוכה איז אַרבייטען, מ'האָט אונז אַ נאָמען געגעבען אַ רעגירונג פון שווייגערס — אָבער מיר האָבען זיך אָנגערופען „אַ רעגירונג פון אַרבייט“.

צום גליק מוז מען מען קאָנסטאַטירען, אַז אונטער דעם איינפלוס פון דער רעגירונג האָט זיך די בעציהונג צו אַרבייט אין פּוילען בכלל געביטען. אַלע פערשידענע דעמאַגאָגישע לאָזונגען אין דער ווירטשאַפט זענען שעדליך און טון נישט קיין טובה דער מלוכה.

דאָס, וואָס איך וועל זאָגען, איז פאַר אַלעמען, און כ'וואָלט זיך נישט ווינשען, אַז ווער ס'זאָל נישט זיין זאָל אַרויסציהען פון מיינע רייד פערשידענע טענדענציעזע און פאַר איהם גינסטיגע בעשלוסען.

זיינע בעהויפּטונגען וועגען דער פערבעסערונג פון דער ווירטשאַפטליכער סיטואַציע פון פּוילען האָט פּראָפ. באַרטעל אילוסטרירט מיט אַ גאַנצע רייה גראַפישע צייכנונגען.

די ערשטע טאַבעלע בעווייזט דעם פּראָגרעס פון דער אייזען און שטאָל-פּראָדוקציע אין פּוילען פאַר די לעצטע אַנדערטהאַלבען יאָהר. אויך די קוילען-פּראָדוקציע איז בעדייטענד געשטיגען. דעם מאַקסימום האָט זי דערגרייכט בעת דעם ענגלישען שטרייק — שפּעטער האָט זי אָבער אָנגעהויבען צוואַס פאַלען און איצט שטייגט זי ווידער, די שונאים פון דער רעגירונג האָבען נאָר געוואַרט אויף דעם מאָמענט, ווען דער שטרייק וועט זיך ענדיגען, מחמת דאַן זענען זיי זיכער געווען, אַז די רעגירונג פון מאַרשאַל פּילסודסקי וועט צוליב דעם ענטשטאַנענעם קריזיס אין דער קוילען-אינדוסטריע — פאַלען. צו זייער גרויסען טרויער איז אָבער אַזוינס נישט געשעהן.

אַ בעזונדער גרויסען פאָרשריט האָט פּוילען געמאַכט אויפ'ן געביט פון ים-נאַוויגאַציע. אַ גרויסע צאָהל סחורות זענען עקספּאָרטירט און אימפּאָרטירט געוואָרען מיט דער הילף פון ים-קאָמוניקאַציע. וועלענדיג אָבער פערפעסטיגען איהר פּאָזיציע אַלס אַ גרויס-מאַכט, איז פּוילען צוגעטראָטען צו בויען אַן'אייגענעם פּאָרט אין גדיניע. די אַרבייט געהט דאָרט גיך פאָרויס, און אויסלאַנד בעוואונדערט די זעלטענע ענערגיע און עקשנות פון דעם פּוילישען אינזשיניער און אַרבייטער.

אויך דער אַרבייטס-מאַרק איז אַ בעפרידיגענדער. די צאָהל אַרבייטסלאָזע וואַקסט געוועהנליך אין די ווינטער-חדשים. אָבער גראָד היינטיגען יאָהר איז די אַרבייטסלאָזיגקייט אין די ערגסטע ווינטער-חדשים געפאַלען אין פערגלייך מיט די פריהערדיגע יאָהרען.

איבערגעהענדיג צו די הכנסות און הוצאות פון דער מלוכה, — קאָנסטאַטירט דער וויצע-פּרעמיער באַרטעל, אַז די רעגירונג האָט שטענדיג בעטראַכט אַלס די וויכטיגסטע זאַך — דאָס איינהאַלטען דעם גלייכגעוויכט פון ביודזשעט. די סיטואַציע האָט זיך אויך אַזויפיל פערבעסערט, אַז אויפ'ן קינפטיגען יאָהר ווערען שוין פּראָוויזאָריש אין ביודזשעט פערשידענע אינוועסטיציעס, וועלכע האָבען דעם צוועק צו בערייכערן דאָס לאַנד.

די רעגירונג זאָרגט אויך וועגען דעם אַז, גייסטיגע אַרבייטער, פּראָפעסאָרען ליטעראַטען און אַנדערע אינטעלעקטועלע פּראָפעסיעס זאָל זיך בעסער לעבען אין פּוילען. צו דעם צוועק האָט די רעגירונג אַסיגנירט דערווייל די בעשיידענע סומע פון 5 מיליאָן זל., כדי צו קענען אַרויסגעבען פערשידענע וויסענשאַפטליכע ווערק, דאָקטאָר-דיסערטאַציעס, ליטעראַרישע ווערק — פון אויטאָרען, וועלכע פערמאָגען נישט גענוג מיטלען אַליין זייערע ווערק אַרויסצוגעבען.

איבערגייענדיג צום האַנדעלס-בילאַנס, ווייזט מינ. באַרטעל אָן, אַז דער נעגאַטיווער האַנדעלס-בילאַנס איז נאָר אַ צייטווייליגע ערשיינונג און גאָר אינגיכען וועט דער האַנדעלס-בילאַנס צוריקגעשטעלט ווערען. צו דעם דאָזיגען צוועק זענען שוין אָנגענומען געוואָרען פערשידענע מיטלען, ווי, למשל, די וואַלאָריזאַציע פון גרעניץ-צאָל און אַנד.

אויספיהרליכער האָט זיך דער וויצע-פּרעמיער אָפּגעשטעלט אויף דעם יקרות פּראָבלעם, מיט וועלכען ער אינטערעסירט זיך פּערזענליך. די רעגירונג נעמט אָן אַלע מעגליכע מיטלען, כדי צו בעקעמפען דעם יקרות, אָבער דאָס איז אַ לאַנגער פּראָצעס, מחמת מיט פּאָליציאישע מיטלען קען מען געגען יקרות נישט קעמפען, געגען דעם יקרות מוז אָרגאַניזירט ווערען אַ געזעלשאַפטליכער קאַמף.

פערענדיגט זיין רעדע האָט באַרטעל מיט דער אויפפאָדערונג אָנצוהויבען אַ געזעלשאַפטליכע אַקציע געגען יקרות. **צ.**

עקאָנאָמישער קריזיס

צווישען די ניו-יאָרקער יודען.

דער דורכשניטליכער יוד אין ניו־יאָרק לעבט איצט איבער אַ פינאַנציעלען קריזיס. דער קריזיס איז אַ שטילער, אָבער ער לאָזט זיך פיהלען כאָטש מען שרייט נישט וועגען איהם. מען פיהלט איהם אין די יודישע געשעפטען, וואָס לייזען איצט אַ סך ווייניגער ווי פאַר די לעצטע יאָהרען, מען פיהלט איהם אין יודישען טעאַטער, וואוהין דער ניו־יאָרקער יוד האָט אויפגעהערט אָפט צו גיין און מען פיהלט איהם אפילו אין די שפּייז־געשעפטען.

שוין יאָהרען לאַנג, אַז די פינאַנציעלע לאַגע פון דורכשניטליכען יודען אין ניו־יאָרק איז נישט געווען אַזאַ שלעכטע ווי היינטיגעס יאָהר. עס בעקלאָגט זיך דער יודישער אַרבייטער, עס בעקלאָגט זיך דער יודישער פעדלער, און עס בעקלאָגט זיך דער יודישער קליינהענדלער. די ראָזינע דריי קלאַסען יודען, וואָס שטלען מיט זיך פאַר אַ היבשע מעהרהייט פון דער אַלגעמיינער יודישער בעפעלקערונג אין ניו־יאָרק, מאַכען איצט נישט קיין לעבען.

דער קאַמף, וואָס נייט אָן פאַר די לעצטע צוויי יאָהר אין די יודישע אַרבייטער־יוניאָנס־פעראיינען צווישען די רעכטע און די לינקע, איז אין אַ היבשער מאָס פעראַנטוואָרטליך פאַר דער ירידה פון דעם פינאַנציעלען וואוילזיין פון דעם יודישען אַרבייטער, יודישע שניידער, און אַרבייטער פון אַנדערע פאַכען, וואָס זענען אָנגעריהרט געוואָרען דורך דעם אינערליכען ברודער־קאַמף, האָבען פערלוירען זייער גלייכגעוויכט, ווען זיי זענען געווען געצוואונגען צוליב דעם קאַמף אַרומגעהן מאָנאַטען לאַנג אָהן אַרבייט די ערשטע עטליכע מאָנאַט האָט דער קאַמף זיי פערכאַפּט. זיי האָבען אָבער נישט אויסגערעכענט, אַז דער קאַמף קאָן זיך ציהען און ציהען, זייער טעות איז בעשטאַנען אין דעם, וואָס יעדער צד האָט געמיינט, אז עס וועט לאַנג נישט געדוירען און ער וועט אַרויס דער זיגער.

(אַ בריף פון ניו־יאָרק).

אָבער חדשים זענען אַוועק. קיינער פון די צדדים האָט זיך נישט געוואָלט אונטערגעבען, און גיין צוריק האָט מען שוין נישט געקענט, האָט זיך אָנגעפאַנגען פיהלען ביסלעכווייז דער עקאָנאָמישער חורבן, וואָס דער אינערליכער קאַמף האָט אָנגעמאַכט צווישען די יודישע אַרבייטער, די עטליכע דאָלאַר וואָס יעדע פאַמיליע האָט אָפּגעשפּאָרט פון די גוטע צייטען זענען פערשוואונדען געוואָרען איידער מען האָט זיך אַרומגעקוקט. קיין אויסזיכטען אויף אַרבייט זענען נישט געווען, ווייל צוליב דעם קאַמף אין דער יוניאָן האָבען די פאַבריקאַנטען דערווייל געטון ווייערס זיך אומצוקעהרען צוריק צו די אַלטע צייטען פון אַ נרעסערען אַרבייטס־טאָג און פון אַ בילינערן אַרבייטס־לוין. עס איז נעבליבען איין וועג פאַר דעם אַרויסגעשטויסענעם האַלב־ענטוישטען יודישען־אַרבייטער, דער ראָזינער וועג איז געווען, אַז דער אַרבייטער זאָל פערנעסען אין דער יוניאָן און זאָל ווערען אַ פעדלער אָדער אַן'איינענטימער פון אַ קליינעם קיאָסק, וואָס פאָדערט נישט קיין סך געלד.

כדי צו קריגען פאַר זיך אַזאַ מין קיאָסק, וואָס זאָל טראָגען צווישען דרייסיג און פערציג דאָלאַר אַ וואָך פּרנסה, איז אין ניו־יאָרק נויטיג אַריינצולייגען אַ קאַפּיטאַל פון וועניגסטענס פינף טויזענט דאָלאַר, איינינע מעהר גליקליכע האָבען זיך פערבאָרגט און פערשולדינט און האָבען די ראָזינע סומע געקריגען נעהמענדיג אויף זיך א יאָך פון שטענדיגע חובות; אַנדערע ווינציגער גליקליכע האָבען אפילו נישט געקאָנט טרוימען פון קריגען ערגעץ וואו צו לייען אַזאַ סומע, און האָבען זיך געמוזט בעגנוגענען מיט ערטער, וואָס טראָגען נישט אַפילו קיין דרייסיג דאָלאַר אַ וואָך פּרנסה

דער אַרבייטער אין ניו־יאָרק איז איינענטליך שטענדיג געווען דער פונדאַמענט פאַר דעם יודישען ביזנעסמאַן. האָט דער יודישער אַרבייטער געאַרבייט און פערדינט, האָט דער יודישער ביזנעסמאַן געלייזט און אויך פערדינט. עס איז געווען אַזאַ פאַרים, וואָס האָט שטענדיג פערבונדען דעם גורל פון דעם יודישען אַרבייטער מיט דעם גורל פון דעם יודישען קליינהענדלער. איצט איז דער ראָזינער פאַרים נאָך מעהר בולט'ער. עס אַרבייט נישט דער יודישער אַרבייטער, פוסטעוען דערפאַר די יודישע געשעפטען.

און נישט בלויז די יודישע געשעפטען פיהלען דעם עקאָנאָמישען איבערברוך, עס פיהלט איהם אויך דאָס יודישע טעאַטער און אַנדערע יודישע אינסטיטוציעס, וואָס זענען געווען אויסגעצייכענט אויפ'ן וואוילזיין פון דעם דורכשניטליכען יודען. דער יודישער אַרבייטער אַרבייט נישט, קאָן ער זיך נישט פערגינען צו געהן אין יודישען טעאַטער, דער יודישער קליינהענדלער לייזט ניט, קאָן ער נישט בעשטייערן פאַר די אינסטיטוציעס, פאַר וועלכע ער פלעגט פרי הער געבען גאַנץ היפשע בעשטייערונגען.

קלאָגען זיך טאַקי אַזעלכע אינסטיטוציעס ווי דער „רושאַנט“, אָדער ווי די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע אַז זיי קריגען איצט נישט אַריין יענע בייזשטייערונגען וואָס מען האָט זיי פריהר פערשפּראָכען.

און עס וועט זיין אַ טעות צו מיינען, אַז דער איצטיגער מאַטעריעלער קריזיס אויף דער יודישער גאַס אין ניו־יאָרק איז דער געוועגליכער קריזיס, וואָס אַמעריקאַ לעבט איבער יערען מאָל, ווען עס דאַרף פאָרקומען וואַהלען פאַר אַ פּרעזידענט פון די פעראייניגטע שטאַטען. יענער מין קריזיס איז אַ געקינצעלטער, אין דער צייט, ווען דער איצטיגער קריזיס איז אַ רעזולטאַט פון דעם גאַנצען מישמאַש, וואָס הערשט איצט אין די אינדוסטריעס, פון וועלכע יודישע אַרבייטער פלעגען ציהען זייער חיונה.

עס איז איצט נישט אַזוי גרינג פאַר אַ יודישען אַרבייטער אין ניו־יאָרק אָנצוקומען אין אַ שאַפּ (ווערקשטעל). די גרעסטע צאָהל שעפּער שטעהען איצט נישט אונטערן קאָנטראָל פון די יוניאָנס אויף אַזוי פיל, אַז די יוניאָנס זאָלען זיי קאָנען זאָגען דעות ווי אין אַמאָליגע צייטען. מען שטעלט איצט אָן אַרבייטער און מען זאָגט זיי אָפּ אָהן דער יוניאָן, און אפילו קענען דעם ווילען פון יוניאָן. דער קאַמף אין די אינערליכע אַרבייטער־רייהען האָט אָפּגעשוואַכט די אַרבייטער־יוניאָנס אויף אַזוי פיל, אַז עס וועט נאָך אַוועקנעהן אַ היפש ביסעל יאָהרען ביז זיי וועלען קומען צו זייער אַמאָליגער מאַכט.

דאָס וועלכע קאָן נישט געזאָגט ווערען וועגען אַזעלכע יוניאָנס, וואו דער קאַמף צווישען די רעכטע און די לינקע איז נישט פאָרגעקומען. איך מיין וועגען די נישט־יודישע יוניאָנס. דערפאַר איז דער לעבענס־סטאַנדאַרט פון דעם נישט־יודישען אַרבייטער אין ניו־יאָרק אַ פיל בעסערער איידער פונ'ם יודישען.

די איצטיגע טראַגעדיע פון דעם יודישען אַרבייטער איז נאָך גרעסער דערמיט, וואָס ער איז שוין צוגעוואוינט צו אַ בעקוועמען לעבען. די גאַנצע צייט זינט דער מלחמה האָט ער געאַרבייט און פערדינט. ער האָט דערפאַר זיך איינגעוואוינט צו אַ בעסערען לעבען און צו געוויסע לוקסוסען. איצט מוז ער זיך פון דעם ראָזינען לעבען אָפּזאָגען. ער איז אין דער לאַגע פון אַ יורד, וואָס האָט פערלוירען זיין גאַנץ פערמעגען און איז געוואָרען אַן'אָרימאַן.

לאָזט זיך טאַקע דערפאַר מערקען פון חודש צו חודש דער וואוקס פון נויט און אָרימקייט צווישען דער יודישער אַרבייטערשאַפט און קלענערען הענדלער אין ניו־יאָרק. פרויען, וואָס האָבען קיינמאָל קיין אַרבייט נישט געטון, ווייל זיי האָבען זיך בעטראַכט אַלס מוטערס אויף וועמען עס ליגט אַ פליכט צו ערציהען קינדער, די ראָזינע פרויען זענען איצט געצוואונגען איבערצולאָזען זייערע קינדער אין הויז און געהן זוכען אַרבייט, כדי צו העלפען זייערע מענער דורכצושלאָגען זיך מיט פּרנסה.

ב. סמאָליאַר.

Dr. H. Wolkowyski

זאַכאַדניאַ 57 (צעגעלניאַנע 19)

טעלעפאָן 37-70

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער - שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעהמט אָן פון 1—2 און פון 4—8 אָוונט. פאַר פרויען פון 4—5 אין א באַזונ. וואַרטע-זאַל.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספּעציאַליסט פאַר אויערן-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינער 9, טעל. 27-31.

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5—7 נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3.

Dr. PRYBULSKI

זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.

ווענערישע און האַר-הויט-קראַנקהייטען. מענער־שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (מאַך אויסגעזעל), רענטגען-שטראַהלען.

נעהמט אָן פון 9—1 און פון 6—8 אָוונט. דאַמען פון 4—5 נאָכמ.

באַזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med.

J. MANDELBAUM

Zawadzka 16a, tel. 27-52

ספּעציאַליסט פאַר אינערליכע און נערווען - קראַנקהייטען.

נעהמט אָן טעגליך פון 5 ביז 7 אָוונד.

דאס לאָדזער לעבען

לאָדז
29 פעברואַר 1928

29
מיטוואָך
ח
אדר תרפ"ח

פעברואַר
זון-אויפגאַנג 6.33
זון-אונטערגאַנג 5.10
לענג פון טאָג 10.37

פאַפּירענע 2-זלאָטעס
פערלירען דעם 1-טען אַפּריל זייער צאָהל-קראַפט.

(—) לויט דער פעראָרדנונג פון פינאַנץ-מיניסטער פערלירען די פאַפּירענע 2-זלאָטע-אַסיגנאַציעס דעם 1-טען אַפּריל זייער צאָהל-קראַפט. פונ'ם 1-טען אַפּריל ביז'ן 31. מערץ 1930 וועלען די פאַפּירענע 2-זלאָטע-אַסיגנאַציעס אויסגעטוישט ווערען אויף מטבעות אין באַנק פּאָלסקי, אין דער מלוכה'שער צענטראַל-קאַסע, אין די קאַסעס פון די פינאַנץ-אַמטען און אין די אָבטיילונגען פון „באַנק פּאָלסקי".

נאָכ'ן 31. מערץ 1930 וועלען די פאַפּירענע 2-זלאָטע-שטיק נישט האָבען קיין שום ווערט.

קאָנפיסקירט
דייטשע צייטונגען.

(§) נעכטען זענען לויט דער פעראָרדנונג פונ'ם רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט קאָנפיסקירט געוואָרען די גאַנצע אויפלאַגע פון דער דייטשער צייטונג „פרייע פּרעסע", פאַר אַן'אויפרוף אויף דער ערשטער זייט, א. נ. „דייטשע פאָלקס-גענאָסען", און דאָס וואָכענבלאַט „פאָלקס-פרוינד" פאַר אַן'אויפרוף „דויטשעס פאָלק אין שטאַנד און לאַנד.

נייע רעקלאַמע-סלופּעס
שטעלט דער אינוואַלידען-פעראיין.

(ב) דער אינוואַלידען-פעראיין האָט בעשלאָסען היי-יאָהר אויפצושטעלען אין שטאָט נייע 30 רעקלאַמע-סלופּעס, ווי אויך א רייה טאָוולען, אויף וועלכע מ'וועט קענען אָנקלעבען פערשידענע מודעות און רעקלאַמעס.

אַ הונגער-שטרייק
פון פּאָליטישע אַרעסטירטע.

(ב) נעכטען האָט די לאָדזער אָפּטיילונג פון די אומאָפּהענגיגע סאָציאַליסטען בעקומען א מיטטיילונג, אַז די אַרעסטירטע, מיט א חודש צוריק, אָנפיהרער פון דער פּאַרטיי ד"ר דראָבנער, זאַכאַריאַשעוויטש, וונוק און בעם, האָבען אין דער בידגאָשטשער טורמע אָנגעהויבען א הונגער-שטרייק, זיי פאָדערען צו פערענדיגען די אויספאָרשונג און בעפרייען זיי פון אַרעסט.

אָבליגאַציעס
פון דער אַמעריקאַנער הלואה.

(—) דעם קומענדיגען דאָנערשטאָג, דעם 1. מערץ וועט אַרויסגעגעבען ווערען די ערשטע סעריע אָבליגאַציעס פון דער אַמעריקאַנער הלואה אין דער הויך פון 5 מיליאָן דאָלאַר, וואָס האָט בעקומען די אַקציען-געזעלשאַפט „שייבלער און גראָהמאַן", וועגען וואָס מיר האָבען שוין באריכות געשריבען.

די ערשטע סעריע אָבליגאַציעס וועט בעטרעפען 2 און האַלב מיליאָן דאָלאַר צו 250 דאָלאַר. דער עמיסיע-קורס איז 232 און א האַלבען דאָלאַר פאַר 250.

אַ מאַן ווערט געזוכט.

עס ווערט געזוכט דער מאַן פון פרוי פּערל (פאָליאַ) ענגעל, וועלכע וואוינט אין פּעטערסאָן (אַמעריקאַ).

זיך צו מעלדען ביי הרב סג"ל פּאָלודניאָווע 25.

די לעצטע טעג פון דער וואהל-קאַמפּאַניע.

(מ) דער וואהל-רעפעראַט ביים מאַגיסטראַט וועט, אין צוזאַמענהאַנג מיט די וואַהלען אין סיים און סענאַט, זיין טעטיג טעגליך פון דאָנערשטאָג דעם 1 מערץ 1928 פון 8 א זייגער אינדערפריה ביז 11 א זייגער ביינאַכט. דער וואהל-רעפעראַט געפונט זיך אין שטעטישען בנין, פרייהייטס-פּלאַץ, נומער 14, 4 שטאָק, צימער 56 טעל. 29-13.

דער וואהל-רעפעראַט נעהמט אָן די פּאַרזיצער פון אָבוואָדאָווע וואהל-קאָמיסיעס, לייטערס פון די שולעס אין שטעטישע אינסטיטוציעס, וואו עס געפונען זיך די וואהל-קאָמיסיעס. וועגען אַלע ענינים, וואָס האָבען א שייכות צו די וואַהלען (מעבלירונג, בעלייכטונג, בעהייצונג פון די לאָקאַלען, דרוק זאַכען, שרייב-מאַטעריאַלען א. ד. ג.

(§) **דער דירעקטאָר פון פּאָסט-אַמט**, ה' פּלוטשעניק ווענדעט זיך צו די וואהל-קאָמיטעטען מיט א בקשה, אַז די וואהל-ליסטעס, בריף און וואהל-ליטעראַטור, וועלכע ווערען צושיקט דורך דער פּאָסט, זאָלען ביי-געלעגט ווערען אויף דער הויפּט-פּאָסט (פּושטשיאַזד 38) צו עקספּעדיציע.

אויף די צייט פון די וואַהלען איז פערגרעסערט געוואָרען דער שטאַט פון די פּאָסט-טרעגער אויף 50 פּערזאָן.

מיטינגען פון דער ליסטע 18.

אין זאַל „איירעפּעיסקי" (זגערסקאַ 17) איז פאָרגעקומען נעכטען א מיטינג פון יודישען נאַציאָנאַלען בלאָק ביים בלאָק פון די מינדערהייטען מיט רעדעס זענען אַרויסגעטרעטען ד"ר י. ראָזענבלאַט, לאַווניק אַלעקסאַנדער יאָעל א. אַסט פּ. לוביאַניקער. עס איז איינשטימיג אָנגענומען געוואָרען א רעזאָלוציע צו אַגיטירען און שטימען פאַר דער ליסטע 18.

*

אויף דעם וואהל-מיטינג, וואָס ווערט איינגעאָרדענט היינט 8,30 אָוועגד, אין פילהאַרמאָניע-זאַל דורך דעם יודישען וואהל-קאָמיטעט פון מינדערהייטס-בלאָק ווע-לען זיך בעטייליגען די פיהרער פון מינדערהייטס-בלאָק: יצחק גרינבוים, אַדוואָקאַט האַרטגלאַס, ה' פאַרבשטיין, ד"ר ראָזענבלאַט, א. לעווינסאָן, רעד. ש. וואָלקאָוויטש. איינגאַנג לויט איינלאַדונגען

מאָרגען, דאָנערשטאָג 8,30 אינאָוועגד קומט פאָר א וואהל-מיטינג פון מינדערהייטס בלאָק אין זאַל פון „התאחדות", מיט רעדעס וועלען אַרויסטרעטען: אַדוואָקאַט א. לעווינסאָן, פּ. לוביאַניקער א. אַנד.

מיטינגען פון אלגעמיינעם יודיש-נאַציאנאַלען וואהל-בלאָק.

אין די לעצטע צוויי טעג זענען דורכ'ן יודישען נאַציאָנאַלען וואהל-בלאָק איינגעאָרדענט געוואָרען א גרעסערע צאָהל מיטינגען אין אַלע טיילען שטאָט, דערונטער א ספּעציעלער מיטינג פאַר אַרבייטער, דורך פּועלי אמוני ישראל אויף זגערזשער 17 און א מיטינג פאַר פרויען אין „קאָלאָסעאום".

מיט רעדעס זענען אַרויסגעטרעטען ראַטמאַן בילויער, פּרנס צעדערבוים, נוסבוים, פרוי שטשאַריינסקאַ, פרוי פּאָגעל א. אַ. אומעטום איז אָנגענומען געוואָרען די רעזאָלוציע צו שטימען פאַר דער ליסטע 33.

*

דער יודיש-נאַציאָנאַלער וואהל-בלאָק אָרדענט איין מאָרגען, דאָנערשטאָג, א מיטינג אין פילהאַרמאָניע, מיט דער בעטייליגונג פון ג. דעפּוטאַט פּרילוצקי פּרנס פון דער וואַרשאַווער קהלה רע-דאַקטאָר פרידמאַן, אויך די לאָדזער קאַנדידאַטען פון דער ליסטע 33, — ג. סענ. מענדעלסאָן ג. דעפּ. מינצבערג, אַדוו. ווייצמאַן א. א.

פון בונדישען וואהל-קאָמיטעט

אין לאָקאַל פון בונדישען וואהל-קאָמיטעט איז פאָרגעקומען א פערזאַמלונג פון בונדיסטען און סימפּאַטיקער, וועגען דעם גאַנג פון דער וואהל-אַרבייט האָט רעפערירט ראַטמאַן זיבערט.

ה' זעלמאַנאָוויטש האָט אָנגעוויזען אויף דער פינאַנציעלע שוועריגקייטען, וועלכע זענען איצט פערהאַן ביים סוף פון דער וואהל-קאַמפּאַניע.

איינשטימיג איז בעשלאָסען געוואָרען צו העכערען די בעשטייערונג אויף 50 פּראָצענט א גרויסער טייל פון די אָנוועזענדע האָבען באַלד איינגעצאָהלט די געהעכערטע סומע.

אין לאָקאַל פון קולטור-אַמט איז פאָרגעקומען א פערזאַמלונג פון די יודישע אַרבייטער אויף עפענטליכע אַרבייט וועגען די וואַהלען צום סיים האָט רע-פערירט ה' מילמאַן.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צו שטימען פאַר דער בונדישער ליסטע נ' 4.

אין פערלויף פון דער וואָך זענען פאָרגעקומען עטליכע צעהנדלינג שכנים-פערזאַמלונגען, אומעטום איז בעשלאָסען געוואָרען צו שטימען פאַר דער בונדישער ליסטע נ' 4.

פון „פּועלי ציון"

אין „פּלאַרא" איז נעכטען פאָרגעקומען א מיטינג פון פּ.צ. מיט רעדעס זענען אַרויסגעטרעטען די ה"ה ראַטמאַן האָלענדערסקי ד"ר שיפּמאַן ש. עדעלמאַן, חיים בראַנד א. א. עס איז אָנגענומען געוואָרען א רעזאָלוציע צו שטימען פאַר „פּועלי ציון" ליסטע 5.

נעכטען אין אָוונט איז אין באַלוטער געגענט פאָרגעקומען א גאַנצע רייה הויז-פערזאַמלונגען. מיט רעדעס וועגען די וואַהלען זענען אַרויסגעטרעטען עטליכע רעדנער. איבעראַל איז אָנגענומען געוואָרען צו שטימען פאַר „פּועלי ציון" ליסטע 5.

פרייטאָג 7 אָוונט קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע-זאַל א פייערליכע וואהל-אַקאַדעמיע א. נ. „אין געשלאָסענע רייהען פאַר'ן נצחון פון „פּועלי ציון"

אַרויסטרעטען וועלען פאָרשטעהער פון אַלע פּראָפ. פעראיינען און קולטורעלע אינסטיטוציעס, און דער ערשטער קאַנדידאַט צום סיים ה' זרבבל.

די אומאָפּהענגיגע געבען פרייע הענד.

ווי מיר האָבען מיטגעטיילט, איז צווישען צ. ק. פון „בונד" און צ. ק. פון דער אומאָפּהענגיגער סאָציאַליסטישער אַרבייטער-פּאַרטיי צושטאַנד געקומען אַ פערשטענדיגונג, לויט וועלכער די אומאָפּהענגיגע סאָציאַליסטען ציהען צוריק זייער קרייזליסטע אין וואַרשאַ און רופען זייערע מיטגלידער און סימפּאַטיקער צו שטימען פאַר דער ליסטע נומער 4 פון „בונד", און דער „בונד" פון זיין זייט ציהט צוריק זיין ליסטע אין ווילנע לטובת דער ליסטע נומער 34 פון די אומאָפּהענגיגע סאָציאַליסטען.

וואָס נוגע לאָדז ציהען די אומאָפּהענגיגע סאָציאַליסטען אויך צוריק זייער ליסטע. צוליב לאָקאַלע טעמים לאָזען די אומאָפּהענגיגע סאָציאַליסטען זייערע לאָדזער וועהלער פרייע הענד, רעקאָמענדירענדיג צו שטימען פאַר איינער פון די סאָציאַליסטישע ליסטעס.

פאַר דער פרייער איניציאַטיוו פון יוד. אונטערנעהמער,
פאַר סובסידירען דאס יודישע ערציהונגס-וועזען,
פאַר פערלייכטערן די עקזיסטענץ פון יוד. קליינהענדלער,
פאַר שאַפען ארבייט דעם יודישען בעל-מלאכה, —
וועלען זאָרגען נאָר
די קאַנדידאַטען פון דער ליסטע 33!

די אינפאָרמאַציע-ביוראָס ביי פינאַנץ-קאַמערען
וואָס זאָגט דער לייטער פון לאָדזער פּאָסט-אַמט וועגן דער אינפאָרמאַציע-דינסט אויף דער פּאָסט?

די לעצטע פעראָרדנונג פון פינאַנץ-מיניסטעריום וועגען די אינפאָרמאַציע-ביוראָ'ס, וואָס זאָלען עקזיסטירען ביי די פינאַנץ-קאַמערען, האָט אַרויסגערופען אַ בעאונרוהיגונג ביי אַ גרויסער צאָהל שטייער-צאָהלער. די אינפאָרמאַציע-טעטיגקייט איז אייגענטליך נישט קיין נייעס, זי וועט נאָר איצט פערברייטערט ווערען: אַ חוץ די אינפאָרמאַציעס, וואָס ווערען געזאַמעלט אין די אונטערנעהמונגען, מיט וועלכע דער שטייער-צאָהלער שטעהט אין געשעפטליכע פערבינדונגען, וועט די שטייער-מאַכט זאַמלען אינפאָרמאַציעס אויך אויף די באַהנען אין די צאָהל-אַמטען. די ראָזינע אינפאָרמאַציעס זאָלען אויך געזאַמעלט ווערען אין די פּאָסט-אַמטען, וואָס איז ביז איצט נישט געטון געוואָרען.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם האָט דער דירעקטאָר פון הויפּט-פּאָסט-אַמט, ה' פּלוטשעניק, אין אַ געשפּרעך מיט אַ זשורנאַליסט, געגעבען פאָלגענדע ערקלערונגען:

אויף יעדער געלד-זענדונג גיט אַרויס דער בעאַמטער אַ נומערירטען קוויט, אין וועלכען ער נאָטירט קורץ דעם אַדרעסאַט, דעם אַמט וואוהין עס ווערט געשיקט און דעם סכום. אַן'אָפּשריפט פון דעם קוויט, וואָס ווערט געמאַכט דורך אַ קאַלקע, ווערט אָפּגעשיקט אין דער פּאָסט-קאָנטראָל-קאַמער און די איבערווייזונג אין אַ רעקאָמענדירטען בריף צום אַדרעסאַט. די אָפּרעכנונגען פאַר די וועקסלען-אינקאַסאָ קומט פאָר נאָך פּשוט'ער: די וועקסלען ווערען בערעכענט פאַר רעקאָמענדירטע בריף. דער סכום פונ'ם וועקסעל און דער אָפּזענדער ווערט נישט נאָטירט. קיין פּערזענליכע קאָנטעס און רעכנונגען פיהרען די פּאָסט-אַמטען נישט, יעדע זענדונג ווערט טראַקטירט בעזונדער.

כדי אַרורכצופיהרען אַן'אינערליכע קאָנטראָל, איז וויכטיג נאָר דער נומער און דער סכום. די פאַמיליע פונ'ם אָפּזענדער און אַדרעסאַט ווערען אין די רעגיסטערען פון די אויסגעצאָהלטע סכומים נישט נאָטירט, דערפאַר קען דער פּאָסט-אַמט צו יעדער צייט ענטפערען צו די זענדונג-נומער דער און דער איז אויסגעצאָהלט; דער פּאָסט-אַמט קען אָבער קיינמאָל נישט פעסטשטעלען, צי דער אַדרעסאַט האָט זיין בעטראַג אָפּגענומען א. אַז. וו.

די קאָנטראָל פון די איבערווייזונגען פיהרט אַדורך די פּאָסט-קאָנטראָל-קאַמער, וואוהין אַלע אַמטען שיקען אַריבער די רעיעסטערען פון די אָנגענומענע איבערווייזונגען. די קאָנטראָל בעשטעהט אין דערגרייכען די סומען, וואָס זענען אָנגענומען געוואָרען, און וואָס זענען אויסגעצאָהלט געוואָרען. ס'ווערען פערגלייכט די נומערען פון די אַריינגעקומענע און אויסגעצאָהלטע פּאָזיציעס.

טעגליך ווערט אין די פּוילישע פּאָסט-אַמטען אויפגענעבען ביז אַ מיליאָן איבערווייזונגען. נאַטירליך, אַז די קאָנטראָלע מוז מעכאַניזירט ווערען, און מיט דעם ערקלערט זיך עס, וואָס די פּאָסט מיידט אויס נעמען, און ס'ווערען גענוצט בלויז נומערען און סכומים.

אינפאָרמאַציעס וועגען אויסצאָהלונגען ווי איבערהויפּט וועגען קאָרעספּאָנדענץ פלעגען ביז איצט ערטיילט ווערען נאָר דער געריכטס-מאַכט.

פון דער אויפקלערונג קען מען מאַכען דעם אויספיהר, אַז די קאָנטראָל פון די געלד-אומזאַצען דורך פּאָסט, איז פּשוט טעכניש אונמעגליך, און די פעראָרדנונג וועגען אינפאָרמאַציעס פאַר דער שטייער-מאַכט וועט בלייבען נאָר אַ וואונש, וועלכען ס'וועט זיך נישט לאָזען צו פערווירקליכען.

די ליסטע נומער 18
כמנין „חי", איז דער סימבאָל פון לעבען
און אויפלעבונג, פון נאַציאָנאַלען קאַמף און נאַציאָנאַלער בעפרייאונג
שטימט פאַר דער ליסטע 18

לעבענסמיטלען פאַר ארבייטסלאָזע
וועט דער מאַגיסטראַט אנהויבען צו פערטיילען.

(מ) דער מאַגיסטראַט טרעט צו, אין פערשטענדיגונג מיט דער וואָיעוואָד-שאַפט, צו פערטיילען לעבענס-מיטלען פאַר אַרבייטסלאָזע, וועלכע בעקומען נישט קיין שטענדיגע אונטערשטיצונג און אויך נישט קיין דרינגענדע רעגירונגס-אונטערשטיצונגען.

די ראָזיגע אַקציע וועט געפיהרט ווערען פון רעגירונגס-פאָנדען.

די רעגיסטראַציע פון די דערמאָהנטע אַרבייטסלאָזע הויבט זיך אָן מאָנטאָג, דעם 5 מערץ, און וועט פאָרקומען אין די אונטערשטיצונגס-ביוראָ'ן פון מאַגיסטראַט.

פון דער דערמאָהנטער אַקציע קענען געניסען נאָר די אַרבייטסלאָזע, וועלכע זענען רעגיסטרירט אין דעם מלוכה'שען אַרבייטס-פערמיטלונג-ביוראָ אין דער צייט פון 16 דעצעמבער 1927 ביז'ן 29 פעברואַר 1928, און האָבען נישט גענאָסען פון דער לעבענסמיטעל-אונטערשטיצונגס-אַקציע, וועלכע איז געפיהרט געוואָרען דורכ'ן מאַגיסטראַט אין היי-יעהריגען ווינטער-סעזאָן.

Dr.med.A.URYSON
ספּעציאַל-אַרצט
פאַר אינערליכע קראַנקהייטען
קאָנסטאַנטינער 20, טעל. 35-85.
נעהמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג. 887

יודישע פרויען!
18
איהר מוזט האָבען אייער אייגענע פערטרעטערין אין סיים, וועלכע זאָל ווי געהעריג פערטיידיגען אייערע אינטערעסען, העלפען דערצו אריינפיהרען אין סיים די בעקאַנטע געזעלשאַפטליכע טוערין פרוי ראַטמאַן רחל שטיין וועלכע פיגורירט אויף דער ליסטע נומער 18.
שטימט פאַר דער ליסטע נומער

פרעה'ס אנ'איניקעל פאהרט ארום איבער אייראפא און בלאפט די וועלט.

די מעשה וועגען אנ'אינטערנאציאנאלען שווינדלער פון וויען.

זינט א רייזע מיט יאהרען דרעהט זיך ארום אין פערשידענע הויפט-שטעדט פון דער גאנצער וועלט איינער אנ'עקזאטישער אריענטאלישער מאהאראדשא, פירסט פון קורדיסטאן און פון די „שכנות'דיגע מדינות". קרוינפרינץ, עמיר, פאשא, קאליפישער איניקעל, אונטער-קעניג פון ירושלים און צומאל אויך „אויבער-האר" איבער דעם גאנצען „ווייטען מזרח"... ער פאהרט ארום איבער דער וועלט מיט א גרויסער סוויטע פון אייגענע מיניסטארען, לייב-דאקטוירים, שטערען-זעהערס און קעניגליכע עצה-געבערס, מיט א גאנצער טשאטע קעבס-ווייבער, יעזוניכען און זיסע שקלאפינס, וואס קוקען אפיר מיט גנבה'שע אויגעלעך פון אונטער זייערע פרומע אריענטאלישע שלייערס און פערשפרייטען ארום זיך א פער-שיכור'נדיגען דופט פון שווערע, טייע-רען באלזאם און שארפע, זיסע געווירצען פון שיר השירים...

אין סאמע מיטען פון דעם דאזיגען בונטען וואונדערליכען קאראוואן געהט, מיער און שטאלץ און העכסט קעניגליך, דער פרינץ אליין, וועלכער פיהרט ביי די צארטע שפיץ פינגער זיין ליבלינג פרוי, די אייראפעא פרינצעסין...

מיט עטליכע יאהר צוריק. אין יאהר 1921, איז דער פרינץ געווען צום ערשטען מאל אין א גרויסער „דיפלאמאטישער שליחות" אין אמעריקא דער דעהמאלטיגער פרעזידענט האררינג האט איהם אויפגענומען אין א לענגערער אודיענץ און דער פרינץ האט זיך „ארויסגעזאגט" וועגען די פערשידענע אקטועלע פראבלעמען פונ'ם ווייטען מזרח, אויף וויפיל זיי האבען וועלכען ס'איז שייכות צו דער וועלט-פאליטיק פון די פעראייניגטע שטאאטען...

אין ווייסען הויז האט מען זיך דערמאלט אפילו גע'חידוש'ט איבער די גאנץ מאדנע און אביסעל אומגעלומפערטע פאליטישע אנשויאונגען פונ'ם אריענטאלישען פרינץ, וועלכער איז עפעס נישט איבעריג בעהאווענט געווען אין די פאליטישע פערהעלטענישען פון זיינע אייגענע גרויסע מלוכות דארט ערגעץ אין ווייטען מזרח... ער איז אפילו — דעם אמת געזאגט — נישט געווען קלאר אינגאנצען וועגען דער פשוט'ער געאגראפישער לאגע פון די לענדער, איבער וועלכע ער האט געהאט צו רעגירען — ער האט אבער, אהן א ספק, געמאכט א שטארקען איינדרוק אויף דער הויכער געזעלשאפט אין וואשינגטאן: מיט די בונטע אטלאסענע כאלאטען, וואס ער האט געטראגען איינעם איבערען אנדרען, און מיט דעם רייזיגען גלאהענעם נאזרינג פון זיין ליבלינג-פרוי, דער פרינצעסין...

דער דאזיגער „שטארקער איינדרוק" האט געדויערט אזוי לאנג, ביז די פרינצעסין האט זיך אין איין שעהנעם טאג בעוויזען אין די גאסען פון וואשינגטאן מיט אנ'אזויגעזאגטען ליידיגער נאז, א פאר'יתום'טער אהן דעם שעהנעם עקזאטישע רינג... דער וואשינגטאנער האטעל-בעזיצער, האט נישט קוקענדיג אויף זיין גרויסער עהרפארכט פאר דער טשיקאווער פרינצעסין פון די ווייטע לעגענדארישע מדינות אין מזרח — קאנפיסקירט דעם רינג אלס משכן... ער האט זיך איינגעשפארט, דער קרעמערישער נפש, אז איהם דארף מען אויף יעדען פאל בעצאהלען קודם כל דעם חשבון —צי א פרינץ, צי נישט—און אזוי האט נעביך די גרויסע פרינצעסין געמוזט ארומגעהן דערווייל מיט א הוילער נאז, א ברייטער און גאנץ פראסטאקטישער אהן א שום סימן פון עקזאטישקייט...

דערווייל אבער איז עפעס געוואהר געווארען די פאליציי וועגען דעם דאזיגען ענין—און איידער וואס און ווען איז דער פרינץ ארעסטירט געווארען, ער און זיין „הויף", זיינע קעבס-ווייבער און שטערען זעהערס, זיינע מיניסטארען און יעזוניכען... מען האט אנגעהויבען חוקר ודורש זיין וועגען זיין יחוס-בריף און וועגען זיינע גרויסע פאנטאסטישע מלוכות דארט ערגיץ אין ווייטען מזרח"—און עס האט זיך ארויסבעקומען צוביסלעך, אז דער „פרינץ" איז אפילו אייגענטליך א גאנץ לייטישער מענש, א הארציגער און א וואוילער אבער פארט נישט מעהר ווי א פשוט'ער שבע-בליכער שניידער פון מצרים א לאטוטניק, א בשר ודם, וואס האט געמאכט א לעבען פון לייגען שטארקע לאטעס אויף די ברייטע, אונטערגעבונדענע ווייבערישע פלודערען פון די מצרים'דיגע בעלי בתים...

סעיד מחמד קאקעלא — דאס איז אלץ, וואס איז דערווייל איבערגעבליבען פון זיין גרויסען עקזאטישען נאמען און טיטול — איז אפגעזעסען זיינע זעקס חדשים אין איינער פון די לאנדאנער תפיסות און דערנאך איז ער ווידער געווארען א פרייער מענש. ער האט פערנומען אויפ'ס ניי זיין הויזגעזינד און זיין רייכע אריענטאלישע גארדעראבע און איז אוועק פון ענגלאנד גלייך קיין גריכענלאנד, וואו ער האט זיך ערקלערט גרייט צו שליסען אנ'אליאנץ צווישען גריכענלאנד און קורדיסטאן...

שפעטער האט איהם די גריכישע פאליציי ארויסגעשיקט פון לאנד און אין יאהר 1925 איז דער „פרינץ פון קודיסטאן און פון די אנדערע מדינות דארט ערגיץ אין ווייטען מזרח" פלוצים אויסגעוואקסען אין בערלין.

אין דייטשלאנד האט זיך אונזער פרינץ שוין אפגעגעבען וועניג מיט פאליטיק, נאר האט אדרבה גלאזט הערען אין געוויסע קרייזען, אז ער האט גאר ברעה אריבערצופיהרען אין זיינע ווייטע עקזאטישע מדינות א גרויסע קינא-עקספעדיציע, וואס זאל דארט מאכען אויפנאמען פאר דער גאנצער וועלט, אויב עס וועט זיך געפונען א פאסיגע געזעלשאפט, וואס וועט געהעריג פינאנסירען די דאזיגע גרויסארטיגע אונטערנעהמונג. ער אליין האט זיך ערקלערט גרייט אנצונעמען דערווייל אנ'אוואנס פון צעהן טויזענט מארק אויפ'ן חשבון פון דער גרויסער אונטערנעמונג.

דא אבער איז ער ווידער אריינגעפאלען נעביך מיט א פאלשען טשעק אויף צוויי טויזענט דאלאר, וואס ער האט געוואלט גאנץ ערנסט איינקאסירען אין דער „דייטשער באנק" און וואס האט איהם אפגעקאסט א גאנץ יאהר תפיסה... שפעטער האט ער געמאכט א קורצע הפסקה אין זיינע „דיפלאמאטישע שליחות'ן" און מיט עטליכע וואכען צוריק איז ער ווידער אויסגעוואקסען מיט זיין גאנצען בונטען „הויף", מיט זיינע מקורבים, ווייבער, שקלאפין, אין וויען, בודאפעסט און פראג...

ער האט נישט געוואלט פערשעמען אויך די קליינע ארימע מלוכות — און ער האט מן הסתם גאנץ גוט געוואוסט, אז בעווונדערס אין וויען האט מען אלעמאל פאר א „פרינץ" די ווארימסטע סימפאטיע און הויך-ארץ, נאך פון די אלטע גוטע צייטען... אבער דאס רעדעל פון אונזער אייראפעא פרינץ האט זיך, ווייזט אויס, איבערגעדרייט שוין אויף אייביג, עס האט איהם איצט נישט געהאלפען מעהר דער גאנצער אריענטאלישער האקוס-פאקוס—מ'האט איהם נעביך אויפ'ס ניי ארעסטירט און געשטעלט פאר'ן ריכטער.

אין געריכט האט ער דערקלערט העכסט פייערליך און מיט'ן טראפ, אז ער איז נישט מעהר און נישט וועניגער ווי א רעכט איניקעל פונ'ם לעגענדארישען קאליף הארון אל ראשיד. און ער האט געגעבען אנצוהערען דעם הויכען געריכט, אז זיינע אבות, די מעכטיגע פריסטער, קאליפען און מלכים פונ'ם „ווייטען מזרח" האבען זיך אנגעקערט נאר נאהענט מיט די גרויסע פרעה'ס און אז זיינע אייגענע שווערע פאנטאסטישע אוצרות, וואס ער האט אין דער היים, שטאמען אייגענטליך נאך פון דעם ערשטען היסטארישען פאגראם, וואס די מצרים האבען געמאכט מיט עטליכע טויזענט יאהר צוריק אויף די יודען.

נישט-קוקענדיג אבער אויף זיין טיפער סימפאטיע מיט דעם „פרינץ" און מיט זיין „הויף", האט דער ריכטער איהם דאך געמוזט פער'משפ'טן אויף דריי חדשים תפיסה — פאר שווינדעל, פאר פעלשען דאקומענטען א. אז. וו., זיינע שיינע ווייבער און קעבס-ווייבער און ליבלינג-ווייבער און שקלאפינס האט מען דערווייל געשטעלט אונטער'ן שוץ פון „פעראיין צו בעהיטען פון יונג מיידלעך און ווייבלעך"...

א. א—ן.

(טאג).

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.
יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט".
פאר דערלאנגען אנ'אנווייזונג אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלייגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע איז אריינגעשיקט, אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.
גילטיג דעם 29-טען פעברואר 1928

7069. סאפיר.

אויב איינער פון די אנגעקלאגטע אין דער ספראווע בעלי חובות האט זיך אנערקענט פאר שולדיג איז די דאזיגע ערקלערונג נאר פערפליכטעט לגבי איהם אליין אבער ס'איז נישט פערהאן קיין שום גרונד אויף דעם זעלבען סמך צו צו'משפט'ן אויך פון די איבעריגע בעל חובות, סיידען ס'האנדעלט זיך וועגען אנ'אלגעמיינעם פליכט אדער אומטיילבארער רעכט.

7070. קאג. 43.

א קאנטראקט איז גילטיג נאר בנוגע א וואוינונג, וואס בעשטייט מינדעסטענס פון 4 צימערן.

7071. א געטרייער לעזער פון גראָ-טאווישא.

פאר דעם יאהר, ווען דער בעפרייטער איז געווען אויף איבונגען, דארף ער קיין מיליטערישען שטייער נישט צאהלען.

7072. א. ר—ג.

אויפ'ן פערלאנג פון די צדדים קאן א סכסוך ערלעדיגט ווערען דורך א שבועה. דאס געריכט האט נישט קיין רעכט פארצולייגען אדער צו צווינגען די צדדים צו ערלעדיגען זייערע סכסוכים דורך א שבועה. אויף א שבועה מוז אומבעדינגט זיין אנ'הסכמה פון די פעראינטערעסירטע צדדים און נישט פון זייערע בעפולמעכטיגטע. אויב דער בעטרעפענדער פערזאן, וועלכער דארף שווערען קומט נישט צום בעשטימטען טערמין, אדער זאגט זיך אפ צו שווערען ווערט דער צנין ענטשיידען לטובת דעם צווייטען צד.

א שבועה איז לויט'ן ארטיקעל 497 פון אוסטאוו וועגען דער ציווילער געריכטס-פראצעדור נישט דערלאזבאר, ווען מען דארף דערמיט בעווייזען: 1) דעם שטאנד (פערהייראט אדער נישט) אדער געזעצליכקייט פון געבורט 2) דאס אייגענטום-רעכט פון אומבעוועגליכע גיטער, 3) ווען ס'האנדעלט זיך וועגען סכסוכים פון ספולקעס, געזעלשאפטען און פעראיינען, 4) אין פראצעסען, וואו ס'בעטייליגען זיך מינדעריעהריגע, 5) ווען מ'דארף אומווארפען בפירוש'ע אומשטענדען פון ריכטיגע אקטען, 6) ווען דער אומשטאנד האט א שייכות צו א געוויסען פערברעכען, 7) אין פראצעסען פון פינאנץ-אינסטיטוציעס.

7073. מ. ב.

רעליגיעזע איבערצייגונגען איז אין דעם פאל נישט קיין אומשטאנד בעפרייט צו ווערען פון דער דראהענדער שטראף.

7074. K. H. 81.

אלץ איינס, ווי לאנג אייער זוהן דינט שוין, קוים איז אייער מאן ערשט געשטארבען קאנט איהר דרייסט איצט מאכען די אפיעקונסטווא, וויבאלד דער פערשטארבענער מאן איז געווען דער איינציגער שפייזער פון דער איבערגעבליבענער פאמיליע.

אין די ציין פון טיגער

סענסאציאנעלער ראמאן

פון מאריס לעבלאן

(82

א ווייליע איז געווארען שטיל, און דערנאך האט דער קאמיסאר וועבער אויסגערופען אויף א פייערליכען אופן:

— הער פרעפעקט! נעכטען איז מיר געשעהן א גרויסע עולה אין בעליידיגונג, און דאס אין דער אנוועזענהייט פון מיר אונטערליגענדע אגענטען. אויך די פאלאץ-דינערשאפט מוז שוין וועגען דעם וויסען. באלד וועט די זאך בעקאנט ווערען אין דער ברייטער עפענטליכקייט. דער דאזיגער פערשוין האט געהאלפען צו ענטלויפען פלארענציא לאוואסער און געווארנט אויך העלפען גאסטאן סויוועך'ן צו ענטלויפען. דאס איז א באנדיט פון דעם ערגסטען מין. הער פרעפעקט, איך בין זיכער, אז איהר וועט מיר נישט אפזאגען אין דער בקשה איהם ארומצודרינגלען און צו פאקען איהם אין זיין אייגענער נארע. איך געגענפאל, הער פרעפעקט... אין געגענפאל, וואלט איך געווען געצוואונגען צו אנגעבען זיך אין דימיסיע.

— אויפ'ן יסוד פון ממשות'דיגע סיבות! — האט זיך דער פרעפעקט פונאנדערגעלאכט — איך זעה עס בולט, אז איהר קאנט נישט אריבערטראגען דעם שפיצעל מיט דער אייזערנער פארהאנג! אלזא, נעהמט איהם אייך געזונדערהייט, אויב עס געהט אייך אזוי אין דעם! איבעריגענס, איז דאך דאן לואי אליין שולדיג... מאזע! — האט ער זיך געווענדעט צום סערזשאנט — ווי נאר דער דער טעלעפאן וועט זיין פעררינכט, וועסטו מיר וועגען דעם מודיע זיין אין דער פרעפעקטור. אין אווענד וועלען מיר זיך צוזאמענטרעפען אין פאוויל'ס ווילע. פערגעסט נישט, אז עס האנדעלט זיך וועגען דעם פערטען בריף.

— דער פערטער בריף וועט נישט אנקומען! — האט וועבער מיט זיכערקייט א זאג געטון.

— פארוואס?

— ווייל ביז דאן וועט נאך דאן לואי בלייבען פערשפארט.

— הייסט עס, איהר זענט איהם חושד אין שרייבען די בריף?

דאן לואי האט מעהר נישט געהערט.

ער האט זיך שטיל צוריקגעצויגען, און פארזיכטיג צוגעמאכט הינטער זיך די טיר פון דער בעהעלטעניש.

— צום טייוועל! — האט ער שטיל א ברום געטון — איך בין פיין איינגעפעקעלט!

ער איז צוגעלאפען ביז'ן העלפט אדורכגאנג, כדי אדורכצוקריגען זיך אין בודואר.

אין מיטען וועג האט ער זיך פערהאלטען.

— אומזיסט די טרחא! דער ארויסגאנג ווערט דאך אפגעהיט... אלזא, וואס מאכט מען?.. איך זאל זיך טאקי לאזען פאקען, ווי א קרוליק?

פון אונטען האבען זיך שוין געלאזט הערען קלעפ אין דער טיר פון דער וואנד-שראנק, הינטער פלארענציא'ס בעט.

די דאזיגע קלעפ האבען אודאי געווענדט די אויפמערקזאמקייט פון דעם קאמיסאר.

וועבער האט זיך נישט געצאצקעט מיט'ן אויספארשען דעם מעכאניזם, נאר ער האט פראסט פשוט בעפוילען אויסצוברעכען די טיר פון שראנק.

די סכנה איז געווען נאהענט.

— א כאלערע זאל עס נעהמען! — האט זיך פערענא געזידעלט — וואס טוט מען דא? ווארפען זיך שלאגען צו זיי? עס וואלט אפשר געווען אנ'ענין, ווען איך בין נישט אזוי אפגעשוואכט פון הונגער!

דער הונגער האט זיך איהם פאקטיש געלאזט פיהלען. די פיס האבען איהם געציטערט, און דער געדאנק האט אנגעהויבען צו פערלירען זיין געוועהנליכע פלינקקייט און שארפקייט.

דאס פערשטארקטע קלאפען, וואס איז אנגעקומען פון אלקער, האט איהם אינסטינקטיוו א שטויס געטון צום אויבערשטען ארויסגאנג.

ער האט ארויפגעקלעטערט אויף די טרעפלעך, און ביים שיין פון עלעקטרישען לעמפעל האט ער זיך אנגעהויבען ארומקוקען אויף די ווענד ארום.

ער האט אפילו געפרובט אויפצוהויבען דעם הילצערנעם צודעק, וואס האט געהאלטען פערמאכט דעם ארויסגאנג, אבער ער האט ווידער דערהערט אפקלאנגען פון טריט.

ווייזט אויס, אז די פאליציאנטען זענען פון דארט נישט ארויס.

אנ'אונמעכטיגער, א געפלאגטער פון אויפרעגונג און כעס, האט, אלזא, פערענא געווארט אויפ'ן אנקומען פון קאמיסאר.

פלוצים האט זיך דערהערט אונטען א שטארקער קלאפ, וואס האט מיט אנ'עכא אפגעקלונגען אין דער גאנצער לענג פון אדורכגאנג.

— איך בין פערטיג! — האט פערענא א טראכט געטון — קייטלעך אויף די הענד, ארעסט, תפיסה-קאמער... אך, דער שווארצער יאהר זאל עס נעהמען! א שיין אויסזיכט האב איך דא!.. און מאריא-אננא פאוויל וועט שטארבען... און פלארענציא... פלארענציא...

מיט דער כונה צו פערלעשען דאס עלעקטרישע לעמפעל, האט ער נאכאמאל בעלויכטען די וועגד ארום זיך.

אומגעפעהר צוויי מעטער נידריגער און א ביסעל אין דער זייט פון א גרויסען שטיין, איז אין דער אינערליכער וואנד געווען א גאנץ גרויסע פערטיפונג, אין וועלכע א מענש וואלט זיך געקאנט אריינשטיפען.

די דאזיגע בעהעלטעניש איז, אמת, נישט ווערט געווען די טרחא, אבער קיין אנדער ברירה האט פערענא נישט געהאט.

ער האט זיך דעריבער מיט גרויס מיה צובעקומען צו דער פערטיפונג, און איינגעבויגען אין דרייען האט ער זיך דארט פערשטעקט.

(פארטזעצונג קומט).

ווארשא אין ברען פון וואהל=קאמף.

געשלעגען צווישען די פלאקאטען-קלעבער. -- קאנפיסקירטע אויפרופען און צייטונגען. -- מיטינגען פון קאמוניסטען. -- סטודענטישע דעמאנסטראציע געגען נ. 1.

וו א ר ש א, 28 (סעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין משך פון דער נאכט זענען אין נאלעווקער ראיאן פארגעקומען אונאויפהערליכע געשלעגען צווישען די פלאקאטען-קלעבערס פון די ליסטעס 4, 5 און 33. די געשלעגען האבען געדויערט ביז אינדערפריה, ווען פאליציי האט גענומען אינטערווענירען.

לויט א פעראָרדנונג פון רעגירונגס-קאמיסאר איז קאנפיסקירט געוואָרען דער ענדעקישער אויפרוף „צאדיק זא יעדינקאן“ אנ'אויפרוף פון פ.פ.ס. אויף רוסיש (בעשטימט פאר די קרעסען), אנ'אויפרוף פון נ.פ.ר. צו די באהן-ארבייטער. די „גאזעטא ווארשאווסקא“ איז אין משך פון טאג קאנפיסקירט געוואָרען 5 מאל.

די קאמוניסטען האבען היינט איינגעאָרדענט צוויי מיטינגען, אין ווארשא און אין פראגע. ווען פאליציי האט די מיטינגען געוואָלט צוטרייבען, האבען די פערזאמעלטע געשטעלט א ווידערשטאנד. פיל פערזאָן זענען ארעסטירט.

3 נאכמיטאג האבען די סטודענטען פון פאליטעכניקום איינגעאָרדענט א דעמאנסטראציע פאר'ן הויפט-וואהל-ביורא פון ליסטע 1 אויף שניאבעצקיך 10. אין זעלבען הויז וואוינט דער הויפט-פאליציי-קאמענדאנט מאלישעווסקי. די דעמאנסטראנטען האבען דאס ביורא בעוואָרפען מיט שטיינער און זיך דאן געלאזט צו מארשאלקאָווסקע. ס'איז אָנגעקומען פאליציי און די סטודענטען זענען זיך צולאָפען.

דער ארעסטירטער ג. דעפ. פון „וויזוואלעניע“ קראטאמסקי האט ערקלערט א הונגער-שטרייק.

די ווארשאָווער פאסט בעזאָרגט טעגליך ביז 40000 שטיק וואהל-קארעספאנדענצען.

וו א ר ש א, 28. (טעלעפאניש). ה' אליהו קירשברוין, דער ערשטער קאנדידאט פון דער ליסטע 33, איז שטארק קראנק און קאן זיך נישט בעטייליגען אין דער וואהל-אקציע.

ק ר א ק א, 28 (טעלעפאניש) ווי מיר דערוויסען זיך האט די פאליציי אין פערשטענדיגונג מיט דער פראקוראטור געמאכט שבת ארעסטען צווישען די לינקע פ.פ.ס. צווישען אנדערע איז אויך ארעסטירט געוואָרען דער פיהרער פון דער פארטיי טשומא.

ו י ל נ א, 28 (טעלעפאניש) אין טראקער ראיאן איז ארעסטירט געוואָרען דער ווייסרוסישער טוער גראמאקאָווסקי, קאנדידאט צום סיים פון מינדערהייטען-בלאָק. מ'האט ביי איהם געפונען געוועהר.

בלוטיגע גאסען - קאמפען.

ב ע ר ל י ן, 28 (ספ. טעל.) אין קעפעניק איז געקומען צו בלוטיגע גאסען-קאמפען צווישען שטאהלהעלמער און קאמוניסטען. 40 פערזאָן זענען פערוואונדעט געוואָרען, דערונטער 10 – זעהר שווער. 25 פערזאָן זענען ארעסטירט געוואָרען.

פאר שטרייקען טאָר מען נישט קינדיגען אָהן ענטשעדיגונג.

וו א ר ש א, 28 (טעלעפאניש). אין צוזאמענהאנג מיט'ן פראצעס וועגען שטרייק פון די ארבייטער אין דער פרושקאָווער עלעקטראָווניע האט דאס העכסטע געריכט ארויסגעטראָגען אנ'אורטייל, לויט וועלכען מ'טאָר נישט קיין ארבייטער בעזייטיגען פון דער ארבייט פאר פיהרען אנ'עקאָנאָמישען שטרייק, נישט געבענדיג איהם דערביי קיין ענטשעדיגונג.

18 יודען!

בעדענקט, אז יעדע יודישע שטימע וואס ווערט אָפגעגעבען אויף אנ'אנדער יודישער ליסטע חוץ דער ליסטע נומער 18, געהט פערלוירען און קאָן נאָר מיטווירקען צו צוברעקלען די יודישע שטימען און צוקלאפען די יודישע מאנדאטען

דעריבער שטימט נור

פאר דער ליסטע נר. 18

פרטים וועגען שרעקליכען אויפרייס אין דער בריקעטען-פאבריק.

ק ע ל ן, 28 (ספ.טעל.) וועגען דער קאטאסטראָפע אין בריגען, וואו צוליב אנ'אויפרייס אין א בריקעטען-פאבריק זענען אומגעקומען 28 ארבייטער און 20 זענען פערוואונדעט געוואָרען, גיט מען נאָך איבער פאָלגענדע פרטים. דער אויפרייס איז געוועזען אזא מורא'דיגער, אז ארום און ארום אויף א שטח פון 4 קילאָמעטער זענען די הייזער אויפגעטרייסעלט געוואָרען און די שויבען זענען ארויסגעפאלען. די קראפט פון גאז האט פערניכטעט א מויער פון 1 מעטער די דיק. פון דער מאשין-האלע איז קיין שפור נישט געבליבען.

פאר די שפיטאלען, וואוהין מ'האט געבראכט די פערוואונדעטע, האבען זיך פערזאמעלט טויזענדער ארבייטער. צווישען די מוטערס און קינדער פון די אומגעקומענע און פערוואונדעטע שפילען זיך אָפ שרעקליכע סצענעס. מ'האט געמוזט ארויסרופען פאליציי אויף אָפצוהיטען די אָרדנונג.

טלתים-פאבריק

אויפארבייטונג פון האלבע, האלב-וואלענע, זיידענע טליתים כטו טערקישע, ווי אויך טליתים-קטנים הורט און דעטאל סיפ אויספערטיגונג, אויך גארטלען, שפאניעס און ציצית צו בעקומען ביליגער ווי איבעראל

ביי א. ח. ציטרינאָווסקי קאמיענגא 1.

אין צחטען מויער פארטער. קומט און איבערצייגט אייך! 298
באמערקונג: מ'וועט אויך אננעמען אלטע טליתים צו וואשען.

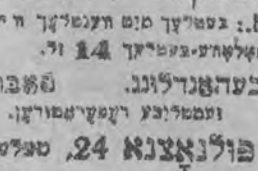

גאר די פאטענטירטע

פאדערט איבעראל

פעלד-בעטען

Palma-Patent

געוואגן מיט דער אמעריקא - מארקע

פאר וועלכע מיר גאראנטירען אויף 3 יאהר שטעלט אויך לענגער און א גרויסען אויסוואהל:

ניקעל-בעטען, ניקעל-קינדער-בעטען, טיש-בעטען, אמעריקאנקעס קינדער - וועגעלעך, קינדער - בענקעלעך אויף רעדלעך ווי אויך מעטער-פאס.

מאטראצען געבעטע, שעזלאָנגעס און קאנאפעס

קאָלדרעס און טאפטשאנעס.

בעמ.: בעטלעך מיט וועגעלעך וו'ה ארער ברוין 17 זל., פאלאטעס-בעטלעך 14 זל.

רעעלע בעהאנדלונג. פאבריקס-פרייזען. הורט. וועשטליכע רעפאראטורען. דעטייל.

לאדז, פולנאצנא 24, טעלעפאן 31-85.

Dr. med. H. Lajchter

קאנסטאנטינער 9.

ראג וסכאדניע טעל. 49-66

צאהן-כירורג

ספעצ. פון כירורגישע קראנקהייטען ווי שטשענקעס, גומענס, דושענדלעס, צאהן - פיסטעלעס א.ז.וו. נעמט אָן פון 1½—5, שבת און יום-טוב פון 10—12

Dr. med. NIEWIAŻSKI

Sienkiewicza 34

tel. 59-40.

ספעציאליסט פאר סיפיליס, הויט און הויט-קראנקהייטען בעהאנדל. פון מענער-שוואכע. נעמט אָן פון 5—9 אָוועגד

Dr. med. BRAUN

25 פאלודניאווא 25,

טעלעפאן 40-26.

ספעציאל-ארצט פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע.

בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל)

נעהמט אָן פון 9 ביז 11 פריה און פון 5—8 אָוועגד.

Dr. med. WOLF EYCHNER

פרויען - קראנקהייטען און אקושעריע

וביערזער 11 טעל. 34-72.

נעהמט אָן און רעד לעטשניצע פעטריקאווער 294 פון 12—2 נאכמ. און דינסטאג פון 5-6 אָוו

אויף ראטעס! אויף ראטעס!

דאס ניי-ערעפענטע

טאפעציר = געשעפט

151

24 № קאנסטאנטינער - גאס № 24

(פראנץ = געוועלב) — עמפפעהלט דער געעהרטער קונדשאפט א רייכען אויסוואהל פון

געבעטע שטיהל, קאזעטקעס, אטאמאנען, מאטראצען און נאך אנדערע פערשידענע טאפעציר-געגענשטענדען.

צוגענגליכע פרייזען! רעעלע בעהאנדלונג! קומט איבערצייגט אייך!

Dr.med. A. MAZUR

אויערען אין האלז-קראנקהייטען, שטימע-און שפראך-פעהלערען (שטאמלען א. אז. וו.)

האט זיך איבערציגען פון נארוטאָוויטש 44

אויף וושכאדנא 65, טעל. 66-01

(איינגאנג אויך דורך פעטריקאווער 46).

נעהמט אָן פון 11³⁰—12³⁰ און פון 3—5 נאכמ. 770

Dr. med. A. Szmirgeld

נערווען-ארצט

עלעקטריזאציע, ליכטהייל-אפאראטען

Cegielniana 6, tel. 51-89

עמפפאנגט פון 5—7 אווענד

הייל-פעדאגאגישע קורסען

פאר שוואכבעגאבטע, שווער-פערשטענדליכע קינדער, שפראך-שטערונגען (שטאמלען, שטאט-טערן)

לייה-ביבליאָטעק

אויפ'ן נאמען פון

א. איזענשלאס

נ. פאלודניאווא 11

איז אָפען מאנטאג און מיטוואך פון 5–9 אָוועגד, שבת – פון 10–1 מיטאג און פון 4–9 איז אווענד.

Dr. med. STUPEL

Szkolna 12

ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, רענטגען-שטראהלען און קווארץ-ליכט, עלעקטרא-טעראפיע.

נעמט אָן פון 12—3 נאכמ. און פון 6—9 אווענד.

לעטשניצע-פרייזען.

גאנץ לאדז,

האט זיך שוין איבערצייגט, אז די ביליגסטע קוועלע פון

עלעקטרישע לאמפען

זשירובקעס

„Philips“ i „Osram“

און פון זעמטליכע עלעקטער. מאטעריאלען צו פאבריקס-פרייזען איז נור ביי

מ. זענדעל — פלאץ וואלנאשטשי 9

בעמ.: כ'נעהם אָן אלערליי עלעקטרישע אינסטאלאציעס און רעפארי-טורען

Dr. ADAM GROSGLIK

Al. Kościuszki 27,

tel. 51-78.

הויט און וועגערישע קראנקהייטען און ליכט-הייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אווענד.

צו א לערן-יונגעל

ווערט געזוכט אין דעם טאפעציר-געשעפט קאנסטאנטינער 24. 151

אויפפאדערונג.

איך פאָדער אויף מיינע געעהרטע קונדען, אז אין פערלויף פון 3 טעג זאלען זיי מיר ערלעדיגען די חובות וואס מיר קומט פון זיי. אין געגענפאל וועל איך זיי אָנרופען ביי די נעמען. איך רעכען, אז קיין ככוד וועט דאס זיי נישט פערשאפען.

מיט אכטונג

צייטונגס-פערקויפער י. ראזענבלום.

Szukam Wspólnika

do interesu detal. w centrum istniejącego lat kilkanaście **z kapitałem od 2—3 tysięcy dolarów,** celem powiększenia takowego oraz wprowadzenia nowych artykułów pierwszej potrzeby. Oferty sub. **„Inteligentny wspólnik“** do administracji.

לעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

און ערצטליך=דענטיסטישער קאבינעט

זגיערסקא 17 טעל. 16=33.

ד"ר ראקאָווסקי	נאז האלז, אויערען קר.	10—11 2—3 6—7
ד"ר רוזשאנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-קראנקהייטען	1—2 7—8
ד"ר יוסטמאן	נערווען קראנקהייטען	12—2
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פאפיערני	פרויען און געבורטס-הילף	11-1½ 5—6
ד"ר קאנמאר	כירורגישע-קראנקהייט. 4-5 זגג.	1—9
ד"ר ווינבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	11-1 5½—7
ד"ר סטופעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראדזענטשיק	צאהן-ארצט	3—7
נ. ראָזעס	צאהן-ארצט	9—2

צאהן-מונדהיילונג, בעלייכטונגען, קראנען, מאסטען א. א. וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

א רענטגען=אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגען-שטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער.

אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכם.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאג.

וויזיט אין דער שטאט.

ערצטליך-קאסמעטיש. גאבינעט

פרל. מ. מארקוס נעהמט אָן פון 5–7 אָוועגד

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Naufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21.